

Næringsmonitor for Øst- Telemark

HANNA NYBORG STORM

TF-notat nr. 7/2013

Tittel: Næringsmonitor for Øst-Telemark
Undertittel:
TF-notat nr: 7/2013
Forfatter(e): Hanna Nyborg Storm
Dato: 16.11.2012
ISBN: 978-82-7401-606-4
ISSN: 1891-053X
Pris: 150,- (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforskning.no)
Framsidedfoto:
Prosjekt: Øst-Telemark Næringsforum
Prosjektnr.: 20120160
Prosjektleder: Hanna Nyborg Storm
Oppdragsgiver(e): NHO Telemark

Spørsmål om dette notatet kan rettes til:

Telemarksforskning
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf: +47 35 06 15 00
Epost: post@tmforsk.no
www.telemarksforskning.no

Resymé:

Dette notatet oppsummerer svarene fra en e-postbasert spørreundersøkelse der 189 bedrifter i Notodden, Hjartdal og Tinn har svart på ulike spørsmål om deres holdning til sine lokale omgivelser og lokaliseringsbetingelser. Hensikten med undersøkelsen har vært å avdekke hvordan næringslivet vurderer ulike forhold i lokalmiljøet, hva de synes er viktig for utvikling av virksomhetene, og i hvilken grad de er tilfredse med de ulike forholdene. Bedriftenes holdning til ulike forhold i lokalmiljøet vil være nyttige innspill i arbeidet med å definere lokale næringsutviklingsstrategier. Undersøkelsen hadde også en avsluttede del som inkluderte spørsmål om interessen for å etablere et næringsforum som skal være et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark.

Hanna Storm er utdannet master i Økonomi og ressursforvaltning fra Universitetet for miljø- og biovitenskap på Ås. I Telemarksforskning er Storm tilknyttet faggruppa for regional utvikling, der hun hovedsakelig jobber med stedsattraktivitet, innovasjon og næringsanalyser.

Forord

Hensikten med denne undersøkelsen har vært å avdekke hvordan næringslivet vurderer ulike forhold i lokalmiljøet, hva de synes er viktig for utvikling av virksomhetene, og i hvilken grad de er tilfredse med de ulike forholdene.

Bedriftenes holdning til ulike forhold i lokalmiljøet vil være en verdifull bakgrunn for å definere lokale næringsutviklingsstrategier.

Bakgrunnen for undersøkelsen er en idé om å etablere et næringsforum, som skal være et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark. Undersøkelsen hadde en avsluttende del som inkluderte spørsmål om interessen for opprettelse et slikt forum.

Undersøkelsen ble gjennomført i tidsrommet august-september 2012. Hanna Storm har vært prosjektleder.

BØ, 16.11.12

Hanna Storm

Prosjektleder

Innhold

Sammendrag	5
1. Om undersøkelsen	7
2. Lokaliseringsbetingelser	10
2.1 Generelle lokaliseringsbetingelser	10
2.2 Infrastruktur	12
2.3 Kommunale tjenester	13
2.4 Næringsarbeid	14
2.5 Samlet vurdering av Øst-Telemark som lokaliseringssted	15
2.6 Betydning.....	21
2.7 Tilfredshet	23
2.8 Kritiske forhold	25
3. Interesse for etablering av Øst-Telemark næringsforum	26
4. Kommuner	34
4.1 Lokaliseringsbetingelser	34
4.2 Samlet vurdering.....	38
4.3 Øst-Telemark næringsforum.....	41
5. Sammenligning med andre regioner	44
6. Bedriftenes størrelse	51
6.1 Betydning.....	51
6.2 Tilfredshet	53
6.3 Interesse for etablering av Øst-Telemark næringsforum	55

Sammendrag

Dette notatet oppsummerer svarene fra 189 bedrifter i Notodden, Hjartdal og Tinn fra en undersøkelse som ble gjennomført på e-post i august og september 2012, der formålet var å undersøke bedriftenes holdning til sine lokale omgivelser og lokaliseringsbetingelser.

Bedriftenes holdning til ulike forhold i lokalmiljøet vil være en verdifull bakgrunn for å definere lokale næringsutviklingsstrategier. Undersøkelsen hadde videre en avsluttende del som inkluderte spørsmål om interessen for å etablere et næringsforum, som skal være et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark.

Det ble stilt en rekke spørsmål om betydningen av og tilfredsheten med faktorer innen generelle lokaliseringsbetingelser, infrastruktur, kommunale tjenester og lokalt næringsarbeid.

De forholdene som bedriftene i Øst-Telemark var mest opptatt av var bredbåndstilknytning, nærhet til kunder/marked og positiv profilering av kommunen. Samtidig var to av disse forholdene, bredbåndstilknytning og nærhet til kunder/marked, av de forholdene bedriftene var mest tilfreds med. Bedriftene var også godt fornøyd med nærhet til sykehus, videregående skoler, legetilbud og fritidstilbud.

Vi har kalt forholdene der det er stor forskjell mellom hvordan bedriftene vektlegger betydning og tilfredshet for kritiske faktorer. Dette er forhold som bedriftene anser som rimelig viktige, men er lite tilfredse med, og er forhold som det bør settes ekstra fokus på. Aller størst differanse mellom betydning og tilfredshet var vegstandard. Dette var ett av forholdene bedriftene anså som mest viktige, og var samtidig blant forholdene bedriftene var minst tilfredse med. Det var videre et misforhold for mange av faktorene for lokalt næringsarbeid, og spesielt for forståelse for bedriftenes situasjon og evne til å arbeide for gode rammebetingelser.

Et stort flertall av bedriftene var positive til forslaget om et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark. Over 90 prosent av respondentene mente at det var et behov for et slikt organ, og enda flere mente at det fremsto som en god idé å opprette et næringsforum som skal være et næringspolitisk organ og en møteplass for å fremme kompetanse og nettverksbygging mellom medlemmene.

Stort sett var det likt mønster i hvilke forhold bedriftene i de ulike kommunene var opptatt av og tilfredse med, men kommunene skiller seg i fra hverandre på enkelte forhold. Hjartdal var mer opptatt av kommunale tjenester og lokalt næringsarbeid, og var samtidig mindre tilfreds med næringsarbeidet. Tinn var på sin side mer opptatt forhold som nettverksbygging, lobbyvirksomhet og faglig kompetanse i næringsapparatet. Bedriftene i Tinn var også de som i størst grad mente det var behov for et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark, og var mest positive til etablering av Øst-Telemark næringsforum. Det var imidlertid en høyere andel bedrifter i Notodden som sa at de var interesserte i å være medlem i Øst-Telemark Næringsforum, hvis dette ble opprettet.

Bedriftene i Tinn var mest tilfreds med hvor godt stedet tilfredsstiller de lokaliseringskrav virksomheten har, og var mest positive til kommunen som en støttende faktor. Det er imidlertid bedriftene i Notodden som i størst grad vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i egen kommune.

Notodden skiller seg ikke like mye ut på de fleste spørsmål, men Notoddenbedriftene utgjorde samtidig den største gruppen. Det betyr at tilfeldigheter og ekstreme verdier ikke slår like lett ut som i Hjartdal og Tinn. Bedriftene i Notodden var imidlertid mindre tilfreds med en rekke forhold, men nærhet til kunder/marked og stimulerende næringsmiljø var av forholdene bedriftene i Notodden var mer tilfreds med.

Undersøkelsen har tidligere blitt gjennomført i Vest-Telemark, Grenland og Drammensregionen. Bedriftene i de ulike regionene er opptatt av mange av de samme forholdene, men skiller seg kanskje mer i fra hverandre når det gjelder tilfredshet. Blant annet er alle regionene opptatt av bredbåndstilknytning, men bedriftene i Øst-Telemark er imidlertid mer tilfreds med forholdet. Bedriftene i Øst-Telemark er også mer fornøyd med en rekke kommunale tjenester som legetilbud, fritidstilbud, barnehagetilbud og kulturtilbud. Øst-Telemark skiller seg ut når det gjelder betydning av og tilfredshet med å være lokalisert i nærheten av sykehus. Dette er tydelig et spørsmål som i større grad engasjerer bedriftene i Øst-Telemark, og er et tilbud som er verdsatt. Bedriftene i Øst-Telemark virker generelt mer tilfredse med sin lokalisering på en rekke spørsmål. En høy andel av bedriftene i Øst-Telemark svarte at stedet tilfredsstiller de lokaliseringskrav som virksomheten har på en god måte, og det er bare Grenland som hadde en høyere andel virksomheter som svarte positivt på dette spørsmålet. Langt flere bedrifter i Øst-Telemark vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i egen kommune, og en større andel anser kommunen som en støttende faktor.

I utvalget var det mange mindre bedrifter og enkeltmannsforetak. Etersom disse ofte har andre prioriteringer enn store bedrifter med mange ansatte, ønsket vi å se nærmere på hvordan svarene fra store og små bedrifter skilte seg fra hverandre. Bedriftene med ti ansatte eller flere var blant annet mer opptatt av tilgang på kvalifisert arbeidskraft, veistandard og næringsarealer. Bedriftene med mindre enn ti ansatte var mer opptatt av tilgang til kapital, rådgivningstjenester/FoU-miljø, nettverk og samarbeid. De store bedriftene var jevnt over mer tilfreds med kommunen hvor bedriften var lokalisert, og ville i større grad anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen. Alle de store bedriftene som hadde svart på undersøkelsen, mente det var et behov for et profesjonelt organ for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark, og var positive til forslaget om å etablere et næringsforum. Til tross dette, svarte en større andel av de mindre bedriftene positivt på spørsmålet om de vil være interessert i å bli medlem i Øst-Telemark Næringsforum hvis dette blir opprettet.

1. Om undersøkelsen

Formålet med denne undersøkelsen er å undersøke bedriftenes holdning til sine lokale omgivelser og lokaliseringsbetingelser. De lokale omgivelsene er delt opp i fire hovedgrupper:

- Generelle lokaliseringsbetingelser
- Infrastruktur
- Kommunale tjenester
- Lokalt næringsarbeid

Innenfor hver av disse gruppene er det spurt hvor viktig de mener en rekke enkeltfaktorer er for deres bedrift, og hvor fornøyd de er med de samme forholdene. Det er også stilt spørsmål om generell tilfredshet med lokaliseringen og vurdering av egen kommune.

Spørreskjemaet er vist i vedlegg på slutten av denne rapporten.

Undersøkelsen ble sendt ut på e-post 20. august 2012. Vi benyttet da e-postadresser som var registrert på virksomheter i Øst-Telemark. Vi benyttet epostadresser som var registret i Brønnøysund-registrene og lister som var samlet inn av blant annet Notodden Utvikling.

Det ble sendt ut eposter til 1382 unike adresser. Mange e-poster kom i retur, så mange av adressene var feil eller eksisterte ikke lenger. Vi slettet 224 adresser fra listene etter feilmeldinger om at e-postene ikke hadde kommet fram. Av de andre e-postene, vet vi lite om hvor mange som har kommet frem til rette vedkommende. Mange av bedriftene var enkeltmannsforetak, og enkelte av disse har antagelig liten aktivitet, og flere av adressene er kanskje ikke i bruk. Mange av de små foretakene meldte tilbake at de ikke følte at undersøkelsen var relevant for deres type virksomhet.

En påminnelse ble sendt ut til 1080 adresser 5. september 2012. Til sammen svarte 153 på internettundersøkelsen, mens 36 svarte på deler av undersøkelsen. Dette gir en svarprosent på 13,2 prosent, og 16,3 prosent hvis man inkluderer respondentene som svarte på noen av spørsmålene. Dette må regnes som veldig bra for denne typen undersøkelse og adresseliste. Tabell 1 viser svarprosentene totalt og fordelt på kommune.

Tabell 1: Antall svar fordelt på kommune.

	Noen svar	Fullført	Antall utsendt	Prosent fullført	Prosent alle
Hjartdal	1	19	77	24,7 %	26,0 %
Notodden	27	86	780	11,0 %	14,5 %
Tinn	8	47	299	15,7 %	18,4 %
Ukjent		1	2		
Totalt	36	153	1158	13,2 %	16,3 %

I Hjartdal ble undersøkelsen sendt ut til 77 bedrifter. Til sammen svarte 20 bedrifter på hele eller deler av unders, noe som gir en svarprosent på 26 prosent. I Notodden ble undersøkelsen sendt ut til 780 bedrifter, og 113 bedrifter svarte på hele eller deler av undersøkelsen. Bedriftene i Notod-

den utgjør derfor flertallet av respondentene i undersøkelsen. I Tinn ble undersøkelsen sendt ut til 229 foretak, og 55 svarte på hele eller deler av undersøkelsen. Svarprosenten i Tinn var på 18,4 prosent.

Tabell 2 viser svarprosentene til foretak av ulike størrelser. Det er ikke alle adressene vi har klart å koble til foretaksnummer, og dermed er det ikke alle vi har informasjon om antall sysselsatte. De 922 vi har informasjon om, delte vi inn i fem grupper.

Tabell 2: Antall svar fordelt på foretaksstørrelse.

Antall ansatte	Noen svar	Fullført	Antall utsendt	Prosent fullført	Prosent alle
20 eller over	1	5	20	25,0 %	30,0 %
10-19	3	12	30	40,0 %	50,0 %
5-9	2	10	38	26,3 %	31,6 %
1-4	3	12	76	15,8 %	19,7 %
Ingen/ukjent	17	76	758	10,0 %	12,3 %
Totalt	26	115	922	12,5 %	15,3 %

Den største gruppen er foretak som ikke har noen ansatte. Flesteparten av disse er enkeltmannsforetak, men det finnes også en del aksjeselskap blant disse. Det kan forekomme at foretak i denne gruppen i virkeligheten har ansatte, men at dette ikke er registrert hos SSB. Av 758 foretak uten ansatte, svarte 12,3 prosent av foretakene på undersøkelsen. Dette er samtidig den laveste svarandelen blant gruppene. Den nest største gruppen hadde mellom én og fire ansatte. Av 76 foretak i denne gruppen, svarte nesten 20 prosent på hele eller deler av undersøkelsen. Foretakene med flest ansatte har høyst svarprosent, men er samtidig de minste gruppene. 38 foretak i utvalget hadde mellom fem og ni ansatte, 30 hadde mellom ti og 19 ansatte og 20 foretak hadde 20 ansatte eller flere. Over 30 prosent av disse hadde svart på hele eller deler av undersøkelsen.

Tabell 3 viser hvordan respondentene fordeler seg på de ulike foretakstypene.

Tabell 3: Antall svar fordelt på foretakstype.

Foretakstype	Noen svar	Fullført	Antall utsendt	Prosent fullført	Prosent alle	
Ukjent	2	12	64	18,8 %	21,9 %	
ANS	Ansvarlig selskap	0	1	7	14,3 %	14,3 %
AS	Aksjeselskap	13	67	341	19,6 %	23,5 %
BA	Begrenset ansvar	1	2	7	28,6 %	42,9 %
BEDR	Bedrift	2	6	36	16,7 %	22,2 %
DA	Ansvarlig selskap med delt ansvar	0	4	31	12,9 %	12,9 %
ENK	Enkeltpersonsforetak	18	59	661	8,9 %	11,6 %
NUF	Norsk avdeling av utenlandsk foretak	0	1	10	10,0 %	10,0 %
SPA	Sparebank	0	1	1	100,0 %	100,0 %

Enkeltmannsforetak er den største gruppen, og er samtidig den gruppen som har lavest andel respondenter. Mange av disse foretakene har liten, eller ingen, aktivitet. Mange av de små foretakene meldte også tilbake ikke oppfattet undersøkelsen som relevant for deres virksomhet.

Den nest største gruppen er aksjeselskap. Blant de 341 aksjeselskapene, svarte 23,5 prosent på hele eller deler av undersøkelsen.

Tabell 4 viser hvilken bransje foretakene tilhører.

Tabell 4: Antall svar fordelt på bransje.

Bransje	Noen svar	Fullført	Antall utsendt	Prosent fullført	Prosent alle
Ukjent	2	13	72	18,1 %	20,8 %
Landbruk og fiske	2	9	83	10,8 %	13,3 %
Industri, bergverk, el	3	20	83	24,1 %	27,7 %
Bygg og anlegg	9	15	132	11,4 %	18,2 %
Handel	4	18	182	9,9 %	12,1 %
Transport og lagring	0	5	25	20,0 %	20,0 %
Overnatting og servering	1	7	38	18,4 %	21,1 %
Informasjon og kommunikasjon	3	6	63	9,5 %	14,3 %
Forr. tjenesteyting, finans, eiendom	3	15	121	12,4 %	14,9 %
Faglig, vit. og tekn. tjenesteyting	4	27	133	20,3 %	23,3 %
Personlig tjenesteyting	5	18	226	8,0 %	10,2 %

De største bransjene er personlig tjenesteyting og handel. Dette er samtidig bransjene med lavest svarprosent, der henholdsvis 10,2 og 12,1 prosent av foretakene har svart på hele eller deler av undersøkelsen. Høyest andel svar var i industri, der 27,7 prosent av de 83 foretakene har svart på hele eller deler av undersøkelsen.

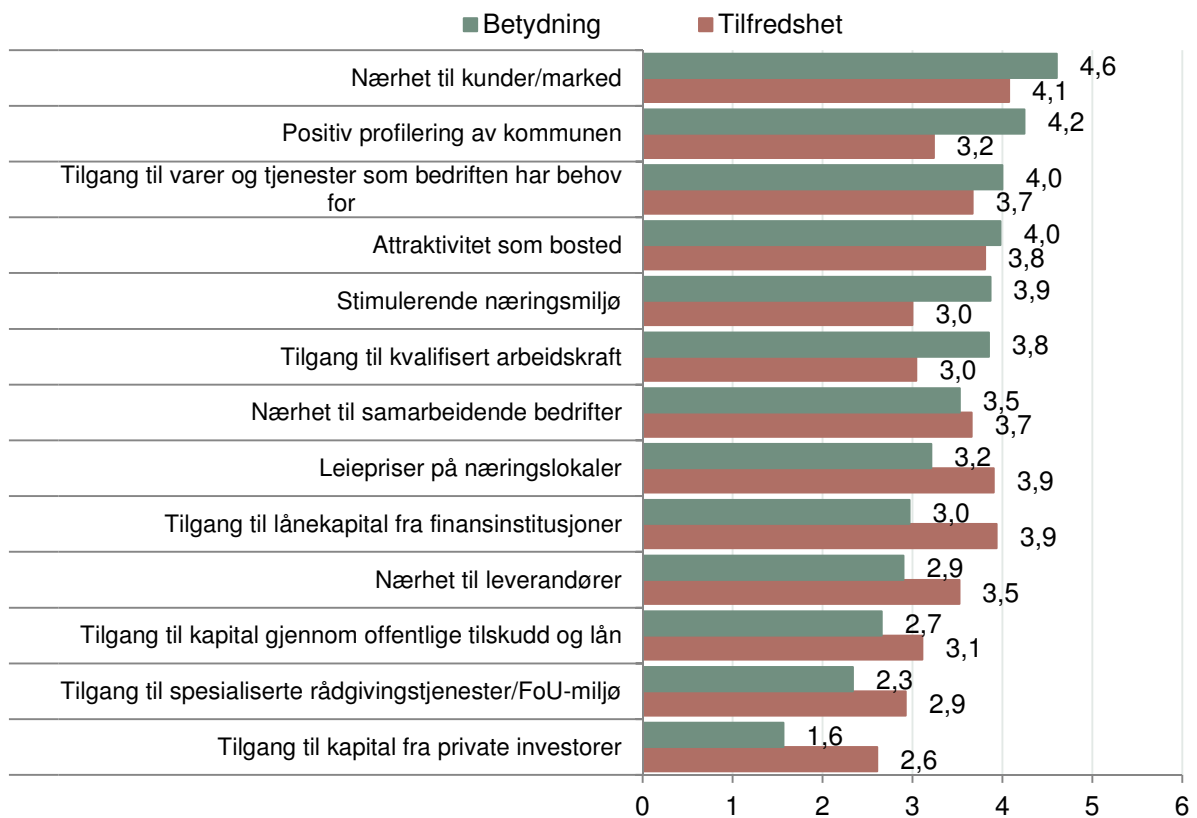
Denne undersøkelsen er tidligere utført i Grenland, Drammensregionen og Vest-Telemark. I 2010 ble den både sent ut på e-post og postalt i Porsgrunn, Bamble og Drammensregionen. Undersøkelsen i Vest-Telemark ble gjennomført i 2006. Det er også tidligere gjennomført undersøkelser i Ski-en, Porsgrunn og Bamble. I både Vest-Telemark og Grenland tidligere år er den kun sendt ut postalt. Denne gang ble undersøkelsen kun sent på e-post. Ved de postale undersøkelsene har enkeltmannsforetak heller ikke vært inkludert i undersøkelsen. Dette gjør at svarene ikke er direkte sammenlignbare, men vi synes det er likevel interessant å sammenligne resultatene fra disse undersøkelsene for å se om det er noen tendenser til at de ulike regionene skiller seg fra hverandre.

2. Lokaliseringsbetingelser

Den første delen av undersøkelsen fokuserte på bedriftenes holdning til sine lokale omgivelser og lokaliseringsbetingelser.

2.1 Generelle lokaliseringsbetingelser

Bedriftene ble presentert for en del generelle lokaliseringsbetingelser, og ble bedt om å gradere de ulike betingelsene i forhold til viktighet, for deretter å gi en karakter for hvor fornøyde de var med disse forholdene. Respondentene ble bedt om å vurdere dette på en skala fra 0 til 6, der 0 var helt uviktig eller helt misfornøyd, mens 6 var mest viktig eller mest fornøyd.

Figur 1: Betydning av og fornøydhet med generelle lokaliseringsbetingelser. Laveste verdi er 0, høyeste 6.

Betydningen av de ulike lokaliseringsbetingelsene vises som grå søyler. De ulike alternativene er i figuren rangert etter hvor høyt virksomhetene i gjennomsnitt har vektlagt disse faktorene. Nærhet til kunde/market ble rangert som av størst betydning av lokaliseringsbetingelsene. Dette følger positiv profilering av kommunen, tilgang til varer og tjenester som bedriften har behov for og attraktivitet som bosted.

Av minst betydning var tilgang til kapital fra private investorer og tilgang til spesialiserte rådgivningstjenester/FoU-miljø. Heller ikke tilgang til kapital gjennom offentlige tilskudd og lån er vektet høyt. Dette kan kanskje tolkes som at virksomhetene i stor grad klarer seg uten hjelp utenfra. Det kan også være at slike ting ikke er like betinget til hvor man er lokalisert.

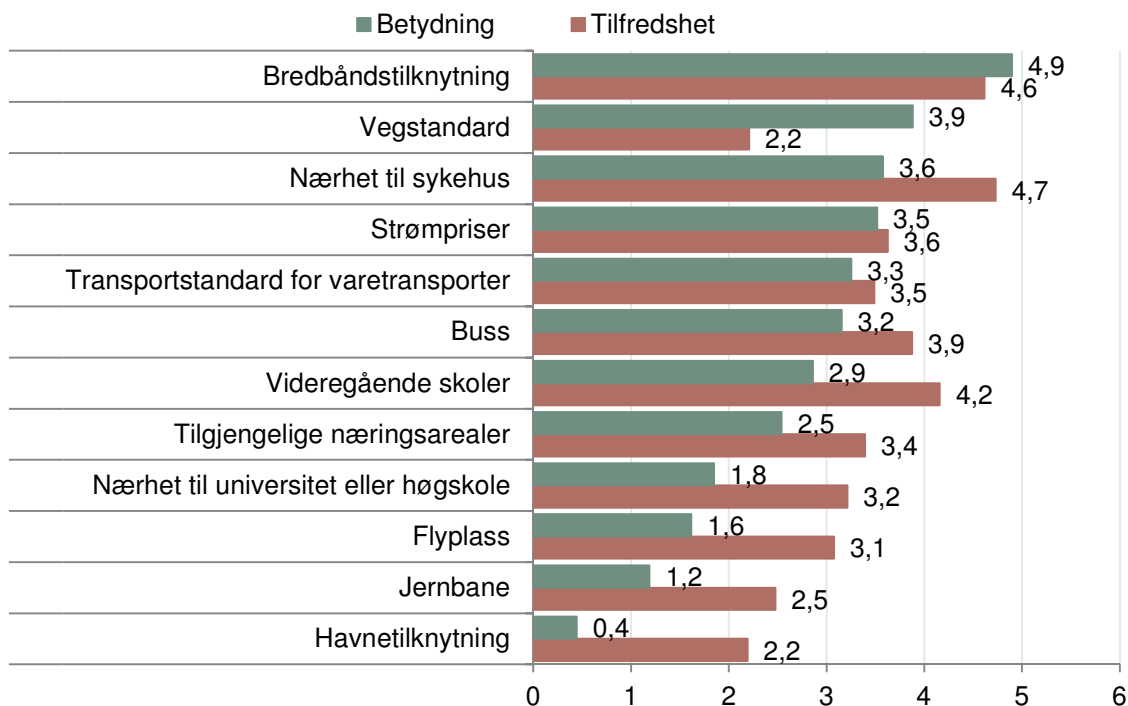
De røde søylene viser hvor fornøyd virksomhetene er med de samme forholdene. Nærhet til kunder/marked, tilgang til lånekapital fra finansinstitusjoner og leiepriser på næringslokaler var de lokaliseringsbetingelsene bedriftene i Øst-Telemark var mest fornøyd med. Av disse ble nærhet til kunder/marked rangert av høy betydning, mens de to andre ikke var av like stor betydning.

Avstand mellom verdi for betydning og tilfredshet kan si noe om hvor fornøyde bedriftene er med ulike forhold. Et positivt avvik betyr at bedriftene er mindre tilfredse med et forhold, sammenlignet med hvordan de har vektlagt betydningen av det. Det er størst positivt avvik for positiv profilering av kommunen. Dette var forholdet som var vurdert av nest størst betydning, men bedriftene er altså mindre tilfreds med forholdet. Det er nest størst avvik for stimulerende næringsmiljø og deretter tilgang til kvalifisert arbeidskraft. Dette er også forhold som ble rangert som viktige.

Et negativt avvik betyr at bedriftene har vektlagt betydningen mindre, sammenlignet med hvor tilfredse de er med et forhold. Det er størst negativt avvik for tilgang til kapital fra private investorer og tilgang til lånekapital fra finansinstitusjoner. Disse spørsmålene er av de som ble rangert som av minst betydning.

2.2 Infrastruktur

Bedriftene ble presentert for en del forhold knyttet til infrastruktur, og ble bedt om å vurdere de ulike betingelsene i forhold til viktighet og hvor fornøyde de er med dette forholdet.

Figur 2: Betydning av og fornøydhetsgrad med infrastruktur. Laveste verdi er 0, høyeste verdi er 6.

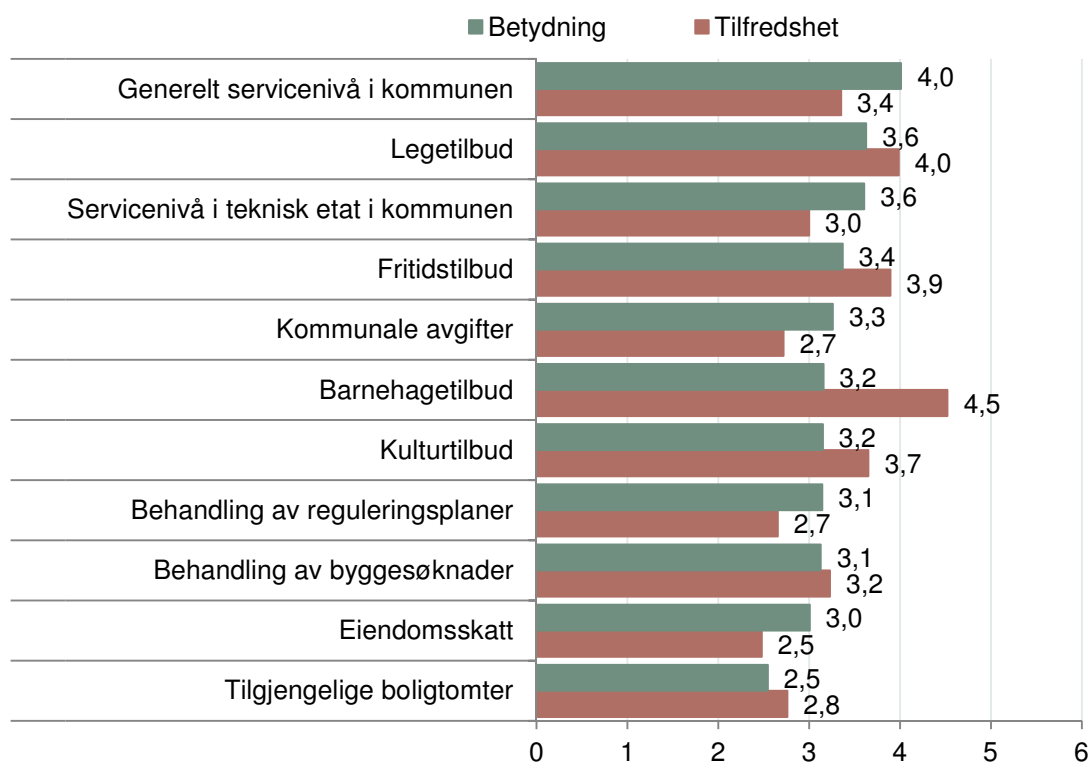
Bredbåndstilknytning er det forholdet som er rangert som aller viktigst, dette har fått en skår på 4,9 i gjennomsnitt på en skala fra null til seks. Deretter kommer vegstandard og nærhet til sykehus. Havnetilknytning, jernbane og flyplass var ansett som av minst betydning.

Bredbånd og nærhet til sykehus var ansett som blant de viktigste forholdene, og det var også de to forholdene som bedriftene var mest fornøyd med. Nærhet til videregående skoler var også noe mange var tilfredse med. Faktorene som det var lavest tilfredshet med, var havnetilknytning, vegstandard og jernbane. Det er altså samferdselsforholdene det er størst misnøye med. Vegstandard var faktoren som ble rangert av nest størst betydning, og ble samtidig nest lavest rangert for tilfredshet. Når vi ser på avvik mellom viktighet og tilfredshet, kan vi se at det er positivt avvik for to faktorer; vegstandard og bredbåndstilknytning. For vegstandard er differansen stor; faktoren fikk en skår på 3,9 for betydning, men bare 2,2 for tilfredshet. For bredbåndstilknytning er differansen langt lavere, og vi så at dette var ett av forholdene som respondentene var mest tilfreds med.

Det er samtidig store, negative avvik for blant annet havnetilknytning, flyplass, nærhet universitet eller høyskole og nærhet til videregående skoler. Også jernbane og nærhet til sykehus har negative avvik. Disse ble til dels rangert av liten betydning, men dette er forhold som mange likevel er rimelig tilfredse med. Dette kan tolkes som at mange er fornøyd med disse forholdene, men at de ikke anses som av spesiell betydning for næringsvirksomheten.

2.3 Kommunale tjenester

Bedriftene ble presentert for en del forhold knyttet til kommunale tjenester som de ble bedt om å gradere etter betydning og hvor fornøyd de var med forholdet.

Figur 3: Betydning av og fornøydhet med kommunale tjenester. Laveste verdi er 0, høyeste verdi er 6.

De kommunale tjenestene som bedriftene rangerte som av mest betydning var generelt servicenivå i kommunen, legetilbud, servicenivå i teknisk etat og fritidstilbud. Det de var minst opptatt av var tilgjengelige boligtomter, eiendomsskatt, behandling av byggesøknader og behandling av reguleringsplaner.

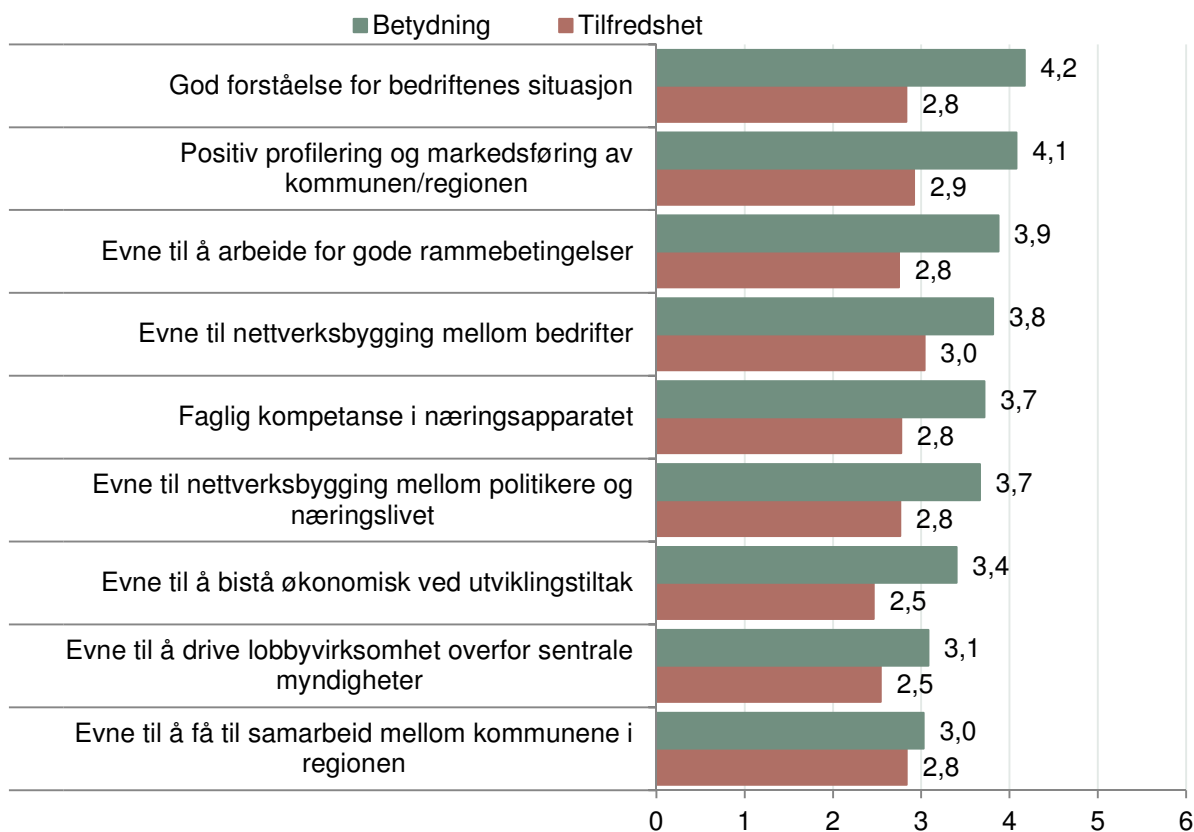
Bedriftene var mest fornøyd med barnehagetilbud, legetilbud, fritidstilbud og kulturtilbud. Disse er samtidig de fire faktorene det er størst negativt avvik for. Dette tyder på at det ikke nødvendigvis er avgjørende for driften, men mange er fornøyd med disse tilbudene privat. Tilgjengelige boligtomter samt behandling av byggesøknader har også negative avvik.

Det bedriftene var minst fornøyd med var eiendomsskatt, behandling av reguleringsplaner, kommunale avgifter og tilgjengelige boligtomter.

Det er positivt avvik for seks faktorer; generelt servicenivå i kommunen, servicenivå i teknisk etat, kommunale avgifter, eiendomsskatt og behandling av reguleringsplaner.

2.4 Næringsarbeid

Bedriftene fikk presentert en del forhold knyttet til kommunalt og interkommunalt næringsarbeid, og ble så bedt om å gradere de ulike betingelsene etter betydning og hvor fornøyde de var med disse forholdene.

Figur 4: Betydning av og tilfredshet med kommunalt og interkommunalt næringsarbeid. Laveste verdi er 0, høyeste verdi er 6.

Av mest betydning for bedriftene i Øst-Telemark var god forståelse for bedriftenes situasjon og positiv profilering og markedsføring av kommunen/regionen. Deretter følger evne til å arbeide for gode rammebetingelser og evne til nettverksbygging mellom bedrifter. Det som var av minst betydning var evne til å få til samarbeid mellom kommunene i regionen og evne til å drive lobbyvirksomhet overfor sentrale myndigheter. Selv om dette forholdet fikk lavest skår, hadde den en skår på 3,0, som betyr at den var rangert som middels viktig. Alle forholdene var dermed ansett som å være middels viktig eller viktig. Dette viser at bedriftene er generelt sett opptatt av næringsarbeidet.

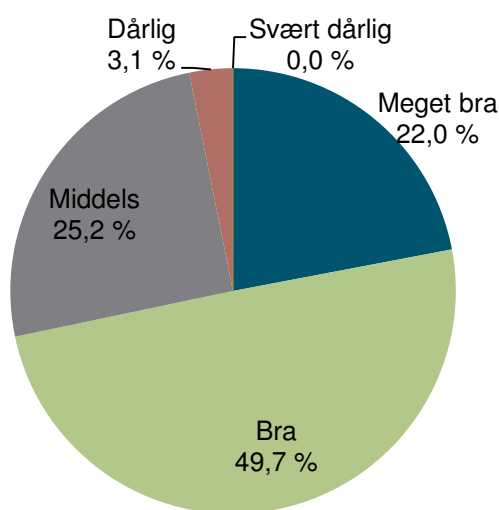
For tilfredshet fikk evne til nettverksbygging mellom bedrifter en skår på 3, det vil si at bedriftene var middels fornøyd med dette forholdet. Alle de andre faktorene ble rangert under middels på skalaen for tilfredshet. Aller minst fornøyd var bedriftene med evne til å bistå økonomisk ved utviklingstiltak og til å drive lobbyvirksomhet overfor sentrale myndigheter. Det er positive avvik for alle kategoriene, og størst avvik er det for god forståelse for bedriftenes situasjon, positiv profilering og markedsføring av kommunen/regionen og evne til å arbeide for gode rammebetingelser. Dette er de samme faktorene som bedriftene rangerte av høyest betydning. Selv om dette kan tyde

på at bedriftene er generelt lite fornøyd med næringsarbeidet i kommunen, så er dette en utbredt holdning i næringslivet. Den samme tendensen fremkom da undersøkelsen ble foretatt i Grenland og Drammensregionen.

Det er minst avvik for evne til å få til samarbeid mellom kommunene, men dette var samtidig det forholdet som bedriftene var minst opptatt av. Det er deretter nest minst avvik for evne til å drive lobbyvirksomhet overfor sentrale myndigheter, som bedriftene rangerte av nest lavest betydning.

2.5 Samlet vurdering av Øst-Telemark som lokaliseringssted

Bedriftene ble bedt om å gi en samlet vurdering av hvor godt kommunene i Øst-Telemark tilfredsstiller de lokaliseringskrav som virksomheten har.

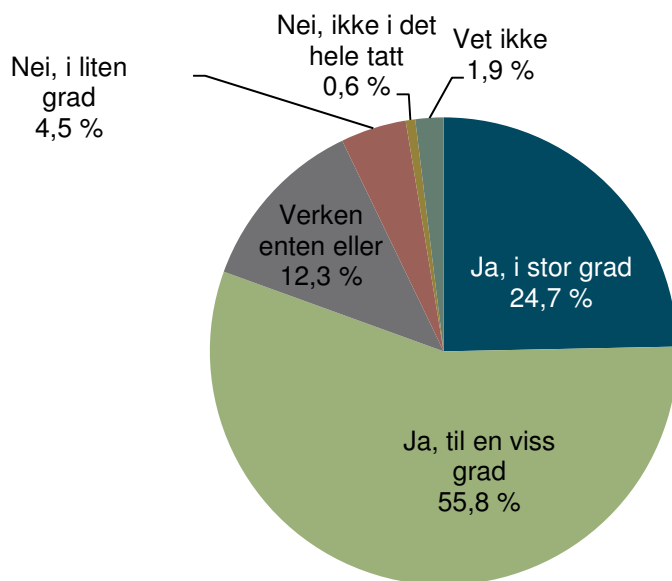

Figur 5: Samlet vurdering av i hvor godt kommunene i Øst-Telemark tilfredsstiller virksomhetenes lokaliseringskrav. N=159

Flertallet av bedriftene er fornøyd med hvordan kommunen tilfredsstiller de lokaliseringskrav bedriften har; 49,7 prosent anså det som "bra" og 22,0 prosent anså det som "meget bra". 25,2 prosent var "middels" tilfreds, mens det var kun 3,1 prosent som vurderte at stedet tilfredsstilte deres lokaliseringskrav "dårlig". Ingen vurderte lokaliseringen som «svært dårlig».

Bedriftene ble så spurt om de vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen. Svaralternativene var:

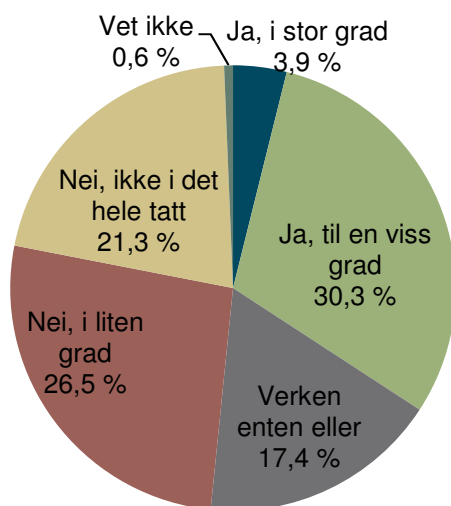
- Ja, i stor grad
- Ja, til en viss grad
- Verken enten eller
- Nei, i liten grad
- Nei, ikke i det hele tatt

Figur 6: Vil de anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen? N=154

De fleste svarte at de ville anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen. 55,8 prosent ville til en viss grad anbefale det, mens 24,7 prosent ville i stor grad anbefale det. 4,5 prosent har svart ”i liten grad”, mens kun 0,6 prosent ikke i det hele tatt ville anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen. 12,3 prosent ville verken fraråde eller anbefale det.

Det siste spørsmålet i spørreskjemaet var om de vurderte kommunen som en støttende faktor for utviklingen av sin bedrift. Alternativene gikk også her fra ”Ja, i stor grad” til ”Nei, ikke i det hele tatt”.

Figur 7: Vurdering av kommunen som en støttende faktor for utviklingen av sin bedrift? N=155

Figur 7 viser at flertallet ikke anser kommunen som en støttende faktor. 26,5 prosent har oppgitt at de i liten grad vurderer kommunen som en støttende faktor, mens 21,3 prosent mener den ikke i det hele tatt er det. Bare 3,9 bedrift har oppgitt at den i stor grad vurderer kommunen som en støttende faktor, mens 30,3 prosent vurderer at den til en viss grad er det. 17,4 prosent anser kommunen som verken enten eller som støttende.

Til slutt fikk bedriftene mulighet til å komme med kommentarer og forslag til hvordan de lokale betingelsene for din bedrift kan bli bedre. Enkelte av svarene er redigerte for å hindre at bedrifter og personer blir indentifisert, samt for enkelte grove skrivefeil.

1 prioritet er rammevilkår, det må lønne seg å drive næringsvirksomhet. Kommune admni har vært (håndbrette) Konklusjon er: bedre om ingenting ble gjort, fra kommune admni side.
Bedre dialog med kommunen i nærings- og utbyggingsspørsmål, evne til nettverksbygging og støttende dialog, større forståelse i kommunen for at tid er penger, større vilje til samarbeid mellom bedriftene. Mer fokus på synergier i næringslivet.
Bedre forståelse for hvordan opplevelsesturisme bør markedsføre samt en mer rettferdig politikk ift. markedsføring og midler kommer bedrifter tilgode innen kommunen.
Bedre markedsføring av kommunen til nye fastboende og turister. Jobbe for flere arbeidsplasser, også de som må pendles til fra kommunen.
Bedre vei østover mot Oslo. Bedre tilrettelegging for økt bosetting, men fjerne boplikt slik at attraktive småbruk kan komme på salg. Arbeid for mer samarbeid og samhold blandt bedrifter.
Bedriften driver salg/transport over hele landet - en familiebedrift. Jeg har erfaring for å vite at Telemark ligger lengst bak når det gjelder vegstandard. Men det er stort sett ikke en kommunalsak, selv om kommunene bør presse mere på de folkevalgte så vi ikke nok en periode blir oversett.
Bli mer service innstilt og behjelpelig med spørsmål som man har, og ikke bare utgi noen paragrafer og klar deg selv, så får vi se
Da min virksomhet er kunstnerisk, savner jeg et nærmere samarbeid med kommunen i forbindelse med utsmykningsoppdrag, og lignende. Det skal forsåvidt eksistere et råd som har til oppgave å både fremme og prioritere lokale kunstnere ved oppdrag, men dette rådet har jeg aldri fått noen forespørsel fra, og vet ikke helt om det fortsatt eksisterer. Det eksisterer heller ikke noe innlegg fra Notodden mer i legathåndboken innen kunstbransjen, Ved Telemark Kunstnersenter er Notodden, som en av de større byene heller ikke representert med eget stipend. Her er det så absolutt et potensiale. Utveksling av utstillinger med vennskapsbyer er også noe som kunne være interessant. Jeg mener å være en god ambassadør for Notodden, med utstillinger både nasjonalt og internasjonalt, men savner nok selv litt mer "ryggdekning" fra kommunen.
Det burde være en tettere kontakt mellom bedrift og de næringsansvarlige i kommunen.
Det bør bli en betydelig bedre forståelse fra det politiske og administrative miljøet i Notodden kommune til å bedre forholdene slik at kommunen kan få økt tilflytting. Det er svært negative tall i forhold til hva nabokommunene som Kongsberg og Bø kan dokumentere. Dette er svært alvorlig for den generelle næringsutvikling for øst Telemark og særlig Notodden. Det kan synes som om det ikke er et akademisk og intellektuelt nivå som setter dette alvorlig på dagsorden. Hverken i den offentlige sfære som i næringslivet generelt. Dette er grunnleggende for utviklingen av et lokalsamfunn.
Det er og inkludere alle bedrifter i lokalmiljøet for å gjøre det bedre for alle parter, for å dra lasset sammen. Dra nytte av hverandres kompetanse, alle har noe og bidra med, man må lytte til hverandre
Det ville selvsagt vært hyggelig med offentlig støtte i forbindelse med investeringer og utvikling,

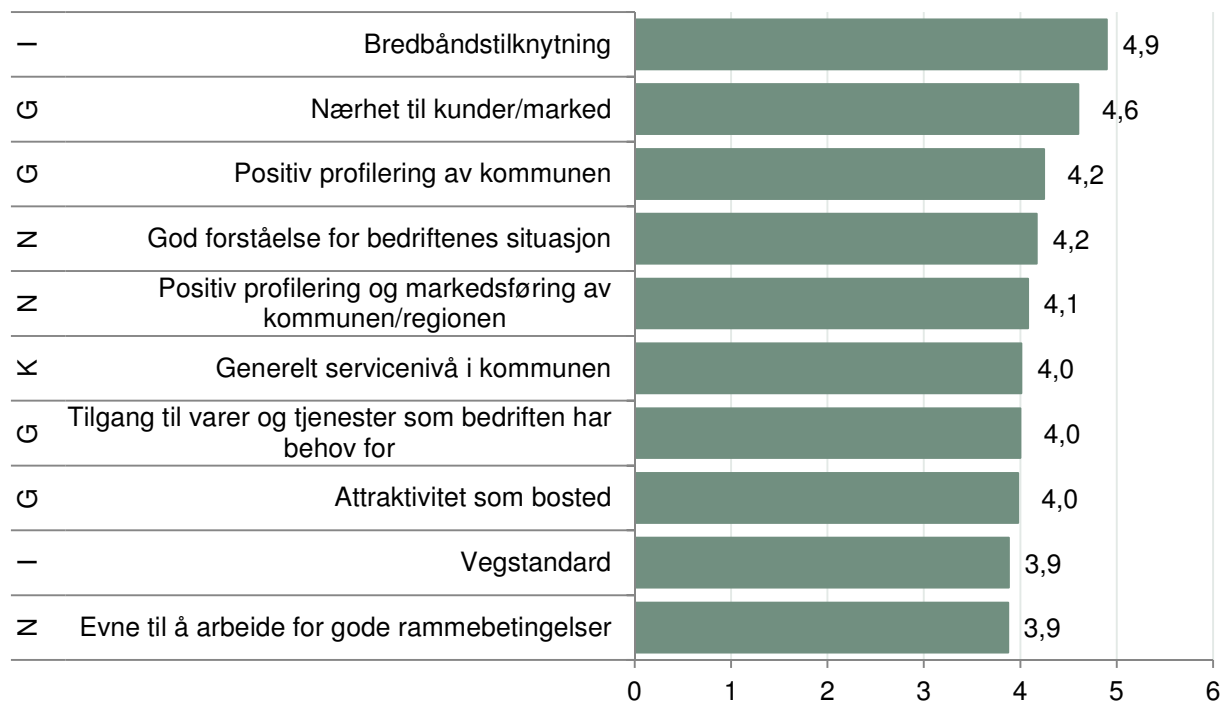
men lite aktuelt for vår bransje.
Et operativt og aktivt næringsforum som har oversikt og ikke minst innsikt i det lokale næringslivet og som er med og kartlegger evt. behov og ønsker. Jeg tror mange tror de veit hva som beveger seg der ute, men det er ingen som har noen oversikt.
Etablere investornettverk for lokale bedrifter Øke kompetansen i næringsapparatet
Evne og vilje til å få etablert næringsvirksomhet i kommunen, lage fler bedriftsgulerøtter slik at denne kommunene blir foretrukket fremfor andre kommuner
For landbruk som jeg driver er spørsmålet ikke relevant
Forventingen til yrkesopplæringen i Telemark har stor betydning for oss. Mener kvaliteten er god nok på sensorer, men for lite penger til å følge opp, så riktig fagprøver kan taes. Fagbrevet er noe man bare får. Derfor har og får vi i vårt tilfelle dårlig status som fag. Ellers synes vi at orienteringen om tilbud til mindre bedrifter er dårlig. Det er de største som kjenner systemene som får de beste tilbudene, spesielt språkkurs som blir mer og mer nødvendig for å fungere i hverdagen. De fleste i bransjen har enklere utdannelse.
Få Notodden til å fremstå som et attraktivt bosted. Tilby varierte muligheter for hustomter (Ikke alle ønsker å bo i store byggefelt). Få avklart skolestrukturen og bygg moderne skoler med et langsiktig perspektiv. Holde kontakt med utflyttede ungdom for å få de tilbake etter endt skolegang. (Før de stifter familie og bosetter seg andre steder). Ved å øke attraktiviteten for å bo i kommunen, øker også all aktivitet og næringsgrunlaget øker.
Har i dag en god kommunikasjon mot kommunen
Hei ! For alle småbedrifter i en kommune er det viktig at kommunen gjør sine innkjøp lokalt og ikke ubetinget på priskonkurransen. Innkjøpsavtalene med TBV gjør at større innkjøp havner på grossistleddet eller en stor entreprenør sentralt utenfor kommunen som har bedre rabatter. Dette vil på sikt bety at grunlaget for mange bedrifter lokalt blir borte. Det må brukes mer ressurser sentralt for å sette opp HELE regnestykket og avdekke hva som egentlig tjener småkommunene best. Arbeidsplasser eller 5% ekstra rabatt på innkjøpene
Hjartdal kommune er desverre ein administrativt styrt kommune uten reel kontakt med næringslivet. Næringsssamarbeide blir avvist av administrasjonen. Politikerne evner ikkje å ta signaler fra næringslivet opp med kommunen med fare for sin egen virksomhet og personlige omdømme. Det har utviklet seg en farlig kultur der alt skal satses og skjer kun via prosjektleder'e. med tilførsel av prosjektmidler. Virker som dette er ein klan som verner om sitt. Innkjøp av varer og tjenester går via kjennskap og vennskap. Her er ingen eller liten vilje til å bruke lokalt næringsliv, det kunne gitt kompetansebygging, ser ut til at det ikke er ønskelig. Større anbud går ut på Doffin og det er bra. Ved kritiske forespørsler til kommunen om en del av ovennevnte forhold blir det avvist eller som oftest ikke besvart. "Mulig mye av dette skyldest at politikerne har fått beskjed om ikkje å blande seg opp i administrasjonens arbeide"
I større grad komme med tilbud og forslag i stedet for pålegg og krav.
I'm in the process of setting up an AS business and I have found the lack of support and information incredible. Even from our local business support centre the information we were given was poor and we were left looking online for most of the information we needed. In the end my colleague took a day course on Business start up in Oslo. What a shame we couldn't have been offered something like this in Telemark! They provided us with a lot of leaflets on business start up in both English and Norwegian. I've read that Norway is a country looking to encourage entrepreneurs but that is certainly not my experience so far. The most encouraging and helpful person we have spoken to has been the Manager from our local DnB bank. Perhaps if we had been male and looking to set up a haulage firm or something more familiar our experience would have been different. But as two mums looking to set up our own business (my colleague who is Norwegian, and I'm originally from the UK) we have not found it an easy process and there has been little local support or guidance.

Ingen kommentar. Man kunne benytte min bedrift til å lage spesielle gaver.
Ja, mange!
Jeg driver en liten tømmer bedrift, og skulle gjerne sett at det ble lettere å få være med på fks annbudene fra kommunen urte s å prøve noen nye aktører i blant.
Jeg er selvstendig næringsdrivende, og da er det trolig vilkårene på sentralt nivå som vil ha avgjørende betydning. Kanskje en egen kontaktperson i kommunen?
Jobbe tettere privat og offentlige næringener og tjenester, se mulighetene innenfor ett tettere samarbeid
Kommune og nærings apparat bør følge opp grundere og nyetableringer mye mer offensivt ved å ta kontakt og tilby bistand og hjelp for å få gjennomført etableringer / prosjekter. Dette har vært helt fraværende for min del. En må gjennomføre alt selv, og dette kan være tungt og vanskelig med dagens byråkrati. Ting tar så lang tid at en gir opp til slutt. For min egen del starta jeg, etter min oppfatning, et svært godt prosjekt i 2007 som jeg ennå ikke har kommet i mål med. Dette kunne vært gjennomført og i full drift i dag. Prosjektet innebærer en investering på vel kr. 10.000.000,-, utløser ca. kr. 3.200.000,- i rent tilskudd fra Innovasjon Norge og vil ha store positive ringvirkninger for kommunen. Ingen økonomiske tilskudd eller vesentlige kostnader for kommunen er nødvendig i dette prosjektet.
Kommunen bør bruke sine lokale aktører i så stor grad det er mulig. Er det noe de ikke er fornøyd med bør de kunne ta dette opp med den enkelte aktør slik at eventuelle misforståelser eller misnøye kan rettes opp i. Her har kommunen et valg, men velger gjerne den enkleste løsningen for seg selv. Ellers er det lokale næringslivet i kommunen flinke til å bruke lokal arbeidskraft.
Kommunen bør ikke eie bedrifter som få lov å driver under bedre betingelse enn privat bedrifter som få ingen tilgode i forhold til de som kommune leier til. Konkuraner er viktige for alle og kommune bør forholde seg til markedspris og ikke lager sin egne.
Kommunen bør opprette et eget næringsfond (etablererfond) som kan gi tilskudd til nye etableringer, spesielt for de som ikke kvalifiserer for hjelp fra Innovasjon Norge. Å starte ny virksomhet er i seg selv krevende. Et økonomisk tilskudd kan gjøre forskjellen på suksess og fiasko. I det lange løp er det kommunen som tjener på økt sysselsetting. Om en bedrift lykkes vil det kunne gi langsiktige skatteinntekter.
Kommunen kunne jo vært interessert i nyetableringer, og takket for at noen ville forsøke å skape noe i kommunen.
Kommunen må bli en ja kommune, ikke en nei kommune som dem har vært i alle år
Kommunen må styrke sin informasjonsavdeling i forhold til næringsliv, innbyggere og de som søker kontakt med kommunen fra andre steder. Informasjon, informasjon og informasjon er stikkordene for å bli lagt merke til. Kommunen bør utvikle en informasjonstrategi lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Denne delen av kommunen er fullstendig fraværene eller sterkt begrenset.
Kommunene bør se på hvilke bedrifter som finnes i egen kommune når de trenger diverse tjenester, hvorfor gå over bekken etter vann.
Kommunikasjon fra næringsapparatet mot eks. næringsliv i kommunen har vært for dårlig. Mer næringsarbeid i mye større grad må ta utgangspkt i å videreutvikle eks. virksomhet, i stedet for å skape noe helt nytt. Det har vist seg å være svært vanskelig.
Lettere tilgang/hjelp ved oppstart av bedrift. Lån ved oppstart som kan bli omgjort til stipend ved 3-5 års drift. For hvor bedrifter kan treffes og utveksle erfaringer/tilbud.
Likestilling i forhold til utgifter og inntekter mellom kommunale og privat barnehager. Kommunen "synser" for mye iforhold til statlige støtte ordninger. Mere skolerte og oppgående rådgivere i kommunal barnhage sektor.

Mer reklame og at kommune viser att de er flere i ame branse
Mer samarbeidsvillig teknisk etat som ser oss som sine kundeorientert
Mere areal til å få utvikla få bedriften til å vokse på
Må åpne det offentlig markedet for private aktører. På små steder er dette et leve eller ikke leve da markedet er begrenset.
Nei til lukkede nettverk hvor man fordeler jobbene seg imellom.
Nei, - driver enkeltpersonsforetak som advokat, - skal avvikle virksomheten i løpet av 2012.
Nei, beriftens art er slik at den kunne lokaliseres hvor som helst.
Opprettholde skoler, barnehager, sykehus og i det hele tatt offentlige tilbud. Dette for å gjøre det attraktivt for ansatte å bosette seg i nærheten av arbeidsplassen, for å unngå lang arbeidsvei
Samarbeid mellom bedrifter - Rettferdig fordeling/innhenting av anbud fra kommunens side - Bruk/innleie av lokal arbeidskraft, hvor det er mulig. Et forum/ eller et felles servicetorg for håndtverker/bedrifter, hvor kunder/brukere lett kan få tilgang til arbeidskraft. Type Visit
Sette vedlikehold på dagsorden og benytte mesterfirmaer uten at det i for stor grad benyttes unødige og fordyrende konsulenter ol. Gode vedlikeholdrutiner er god økonomi.
Større kontakt mellom ulike næringssetater/bedrifter
Støtte opp om lokalt næringsliv som faktisk eksisterer, være litt interessert om hva som foregår utenfor Rjukan.....grensa går ved Dale Bakhus,
Tar en interesse i bedriftene som prøver å få det til her. Det er ikke bare de (få) store virksomheter som er riktig og meningsfylt i kommunen.
Tilflytting og bedriftsetablering må stimuleres, og Notodden som etableringssted må markedsføres. Notoddenportalen og omdømmeprojektet er to gode verktøy, og man må ha langsiktige perspektiver.
Vi trenger en nærings sjef som kan være med å utvikle og skape arbeidsplasser.
Vi trenger et næringsapparat som er mer tilstede for det eksisterende næringsliv
Vår bedrift valgte å lokalisere seg på Rjukan på grunn av livskvalitative beslutninger av partnerne. Vi har jobbet de siste årene bevisst med å få bedriften stort sett stedsuavhengig, men vi er uten tvil avhengige av vårt lokale i Oslo for å beholde de største / viktigste kundene våre. Rjukan er et godt sted å være forutsatt at det fortsatt finnes god veistandard til Oslo og Gardermoen. Kollektivtransport mellom Rjukan og Oslo er alt for dårlig og derfor brukes i begrenset omfang - bussen tar alt for lang tid. Kunne tenke meg en ekspressbuss (dvs direkte, med veldig få stopp) som kjører direkte Rjukan / Oslo, evt ekspressbuss til Kongsberg med kobling til toget. Det viktigste for at vi skal fortsette å være her er det sosiale - dvs kjempeviktig at barna har god skole og fritidstilbud opp til minst 18 år, og at kontoret brukes som en ressurs lokalt. Rjukan har mange - til en viss grad ikke utnyttede - muligheter for framtiden, men fantastisk utgangspunkt. Kjempeviktig derfor at næringslivet og kommunen både hører på og utnytter ressursene som finnes i området...
Ønsker mer samarbeid med det offentlige beh apparatet. Selv skal jeg bli bedre på å markedsføre meg!

2.6 Betydning

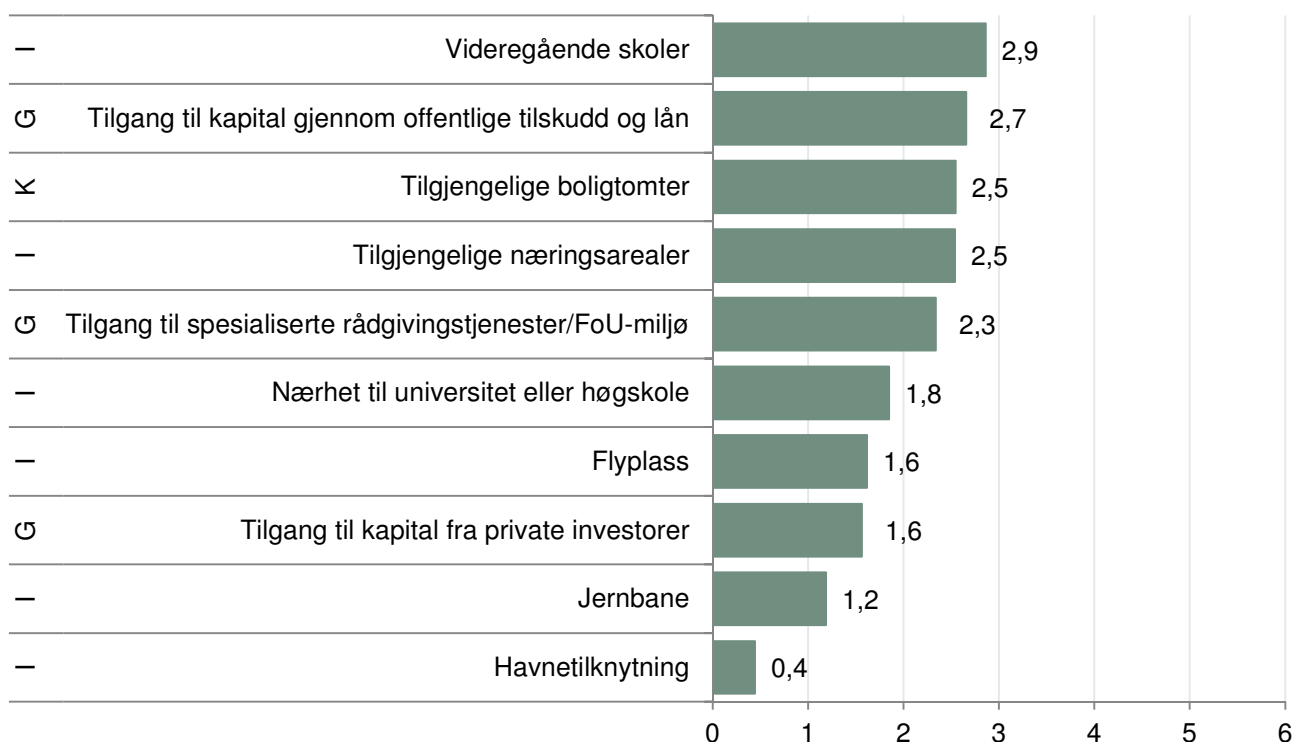
Ved å slå sammen alle kategoriene, kan vi se hvilke forhold som fikk høyest og lavest skår for betydning samlet sett. Figur 8 viser de ti forholdene som ble rangert høyest.

Figur 8: De ti forholdene som fikk høyest gjennomsnittlig skår for betydning. Bokstavene til venstre viser til hvilken av de fire kategoriene generelle lokaliseringsbetingelser, infrastruktur, kommunale tjenester og lokalt næringsarbeid faktorene tilhører.

Høyest skår for betydning fikk bredbåndstilknytning, og deretter av nærhet til kunder/marked. Videre kommer positiv profilering av kommunen, god forståelse av bedriftenes situasjon og positiv profilering og markedsføring av kommunen/regionen.

Figur 9 viser de ti forholdene som ble rangert lavest for betydning.

Figur 9: De ti forholdene som fikk lavest gjennomsnittlig skår for betydning. Bokstavene til venstre viser til hvilken av de fire kategoriene generelle lokaliseringsbetingelser, infrastruktur, kommunale tjenester og lokalt næringsarbeid faktorene tilhører.

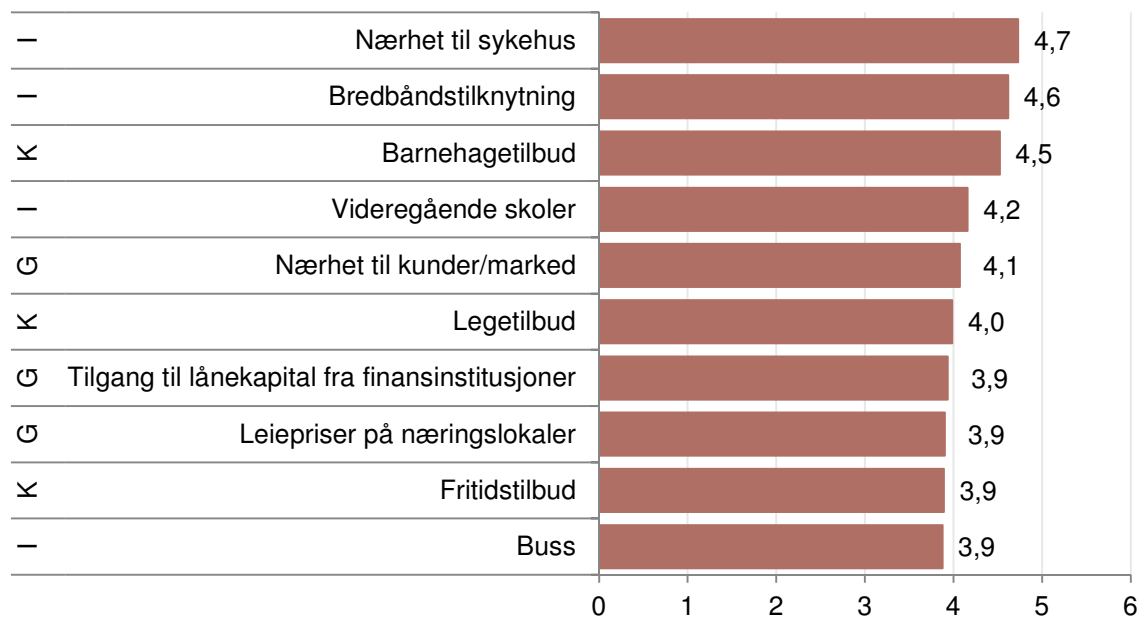
Lavest betydning hadde havnetilknytning og jernbane. Også flyplass ble rangert lavt. Dette tyder på at denne typen infrastruktur betyr mindre for næringslivet i regionen samlet sett.

Næringslivet ser også ut til å være mindre opptatt av tilgang til ekstern kapital og spesialisert kompetanse; tilgang til kapital fra private investorer, tilgang til spesialiserte rådgivingstjenester/FoU-miljø og tilgang til kapital gjennom offentlige tilskudd og lån lave skår for betydning.

Seks av de ti forholdene av minst betydning gikk på infrastruktur, mens tre gikk på generelle lokaliseringsfaktorer. Tilgjengelige boligtomter er den eneste faktoren fra en annen kategori, som var kommunale tjenester.

2.7 Tilfredshet

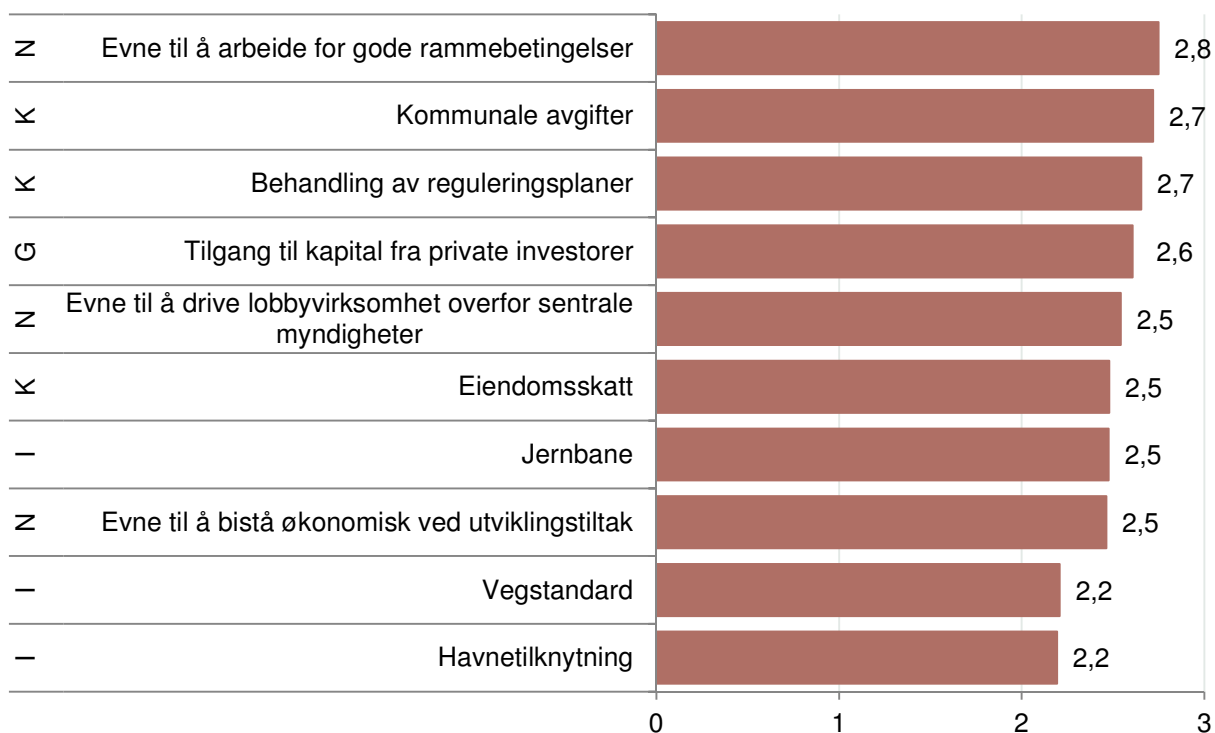
Vi kan på samme måte se hvilke forhold som fikk høyest og lavest skår for tilfredshet samlet sett. Figur 10 viser de ti forholdene som ble rangert høyest.

Figur 10: De ti forholdene som fikk høyest gjennomsnittlig skår for tilfredshet. Bokstavene til venstre viser til hvilken av de fire kategoriene generelle lokaliseringsbetingelser, infrastruktur, kommunale tjenester og lokalt næringsarbeid faktorene tilhører.

Forholdet som bedriftene var mest fornøyd med var nærhet til sykehus, og deretter bredbåndstilknypning og barnehagetilbud. Videre så er videregående skoler, legetilbud og fritidstilbud forhold bedriftene er fornøyd med. Nærhet til kunder/market, tilgang til lånekapital og leiepriser på næringslokaler er mer «tradisjonelle» nærings. Buss kommer også på listen over forhold bedriftene er mest fornøyd med.

Figur 11 viser de ti forholdene som bedriftene var mest fornøyd med.

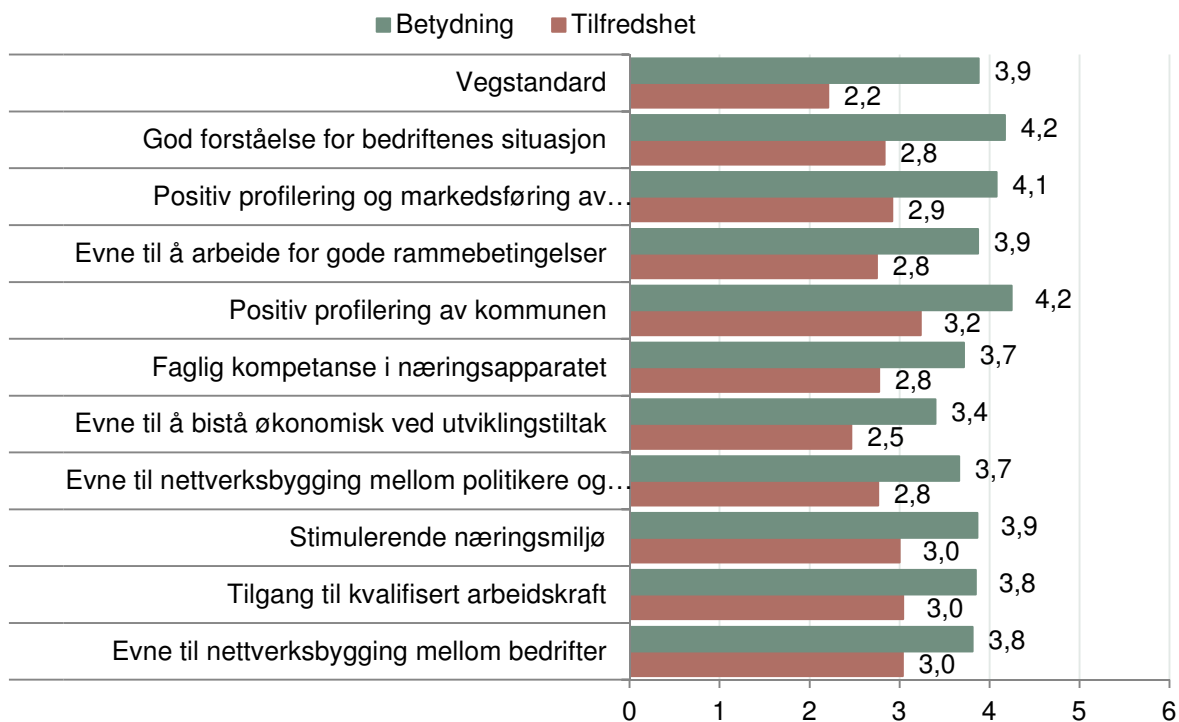
Figur 11: De ti forholdene som fikk lavest gjennomsnittlig skår for tilfredshet. Bokstavene til venstre viser til hvilken av de fire kategoriene generelle lokaliseringsbetingelser, infrastruktur, kommunale tjenester og lokalt næringsarbeid faktorene tilhører.

Forhold knyttet til infrastruktur kommer nederst på listen. Dette gjelder havnetilknytning, vegstandard og jernbane. Videre så er flere forhold knyttet til kommunalt og interkommunalt næringsarbeid rangert lavt, dette gjelder evne til å bistå økonomisk ved utviklingstiltak, evne til å drive lobbyvirksomhet overfor sentrale myndigheter og evne til å arbeide for gode rammebetingelser. Tilgang til kapital fra private investorer, som var under generelle lokaliseringsfaktorer, er også på listen.

Av kommunale tjenester er det lav tilfredshet med eiendomsskatt, behandling av reguleringsplaner og kommunale avgifter.

2.8 Kritiske forhold

Av alle betingelsene knyttet til generelle lokalisingsforhold, infrastruktur, kommunale tjenester og næringsarbeid, hvilke anser bedriftene som kritiske? Kritiske forhold vil være betingelser som bedriftene anser som viktige, men som de er mindre tilfredse med. Dette bør være forhold som det settes ekstra fokus på.

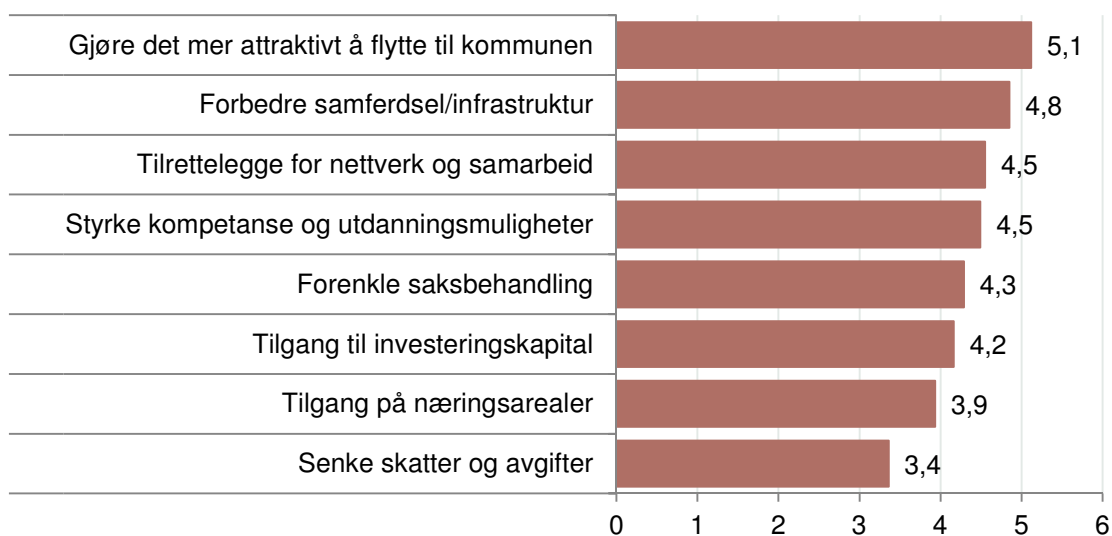
Figur 12: Kritiske forhold, rangert etter størst avvik mellom betydning og tilfredshet.

Figur 12 viser de mest kritiske forholdene, rangert etter positiv differanse mellom betydning og tilfredshet. Forholdet der det var klart størst differanse mellom betydning og tilfredshet var vegstandard. Dette var ett av forholdene bedriftene anså som mest viktige, og var samtidig blant forholdene bedriftene var minst tilfredse med. God forståelse av bedriftenes situasjon, positiv profilering og markedsføring av kommunen/regionen og evne til å arbeide for gode rammebetingelser var deretter forhold det var stor differanse mellom tilfredshet og betydning. Det var flere alternativ innen kommunalt næringsarbeid som skilte seg negativt ut, det var på dette området det var flest store avvik. Utenom forhold som går på kommunale tjenester og næringsarbeid, er det bare vegstandard som er blant de elleve største avvikene.

3. Interesse for etablering av Øst-Telemark næringsforum

Undersøkelsen hadde en avsluttende del som inkluderte spørsmål om interessen for opprettelse av Øst-Telemark Næringsforum.

Det første spørsmålet var om hva de mente var det viktigste det bør jobbes med for å fremme vekst i næringslivet i sin kommune. De ble deretter presentert for en rekke alternativ, som de skulle vurdere på en skala fra 0 til 6.

Figur 13: Hva som er viktigst å jobbe med for å fremme næringslivet i kommunen.

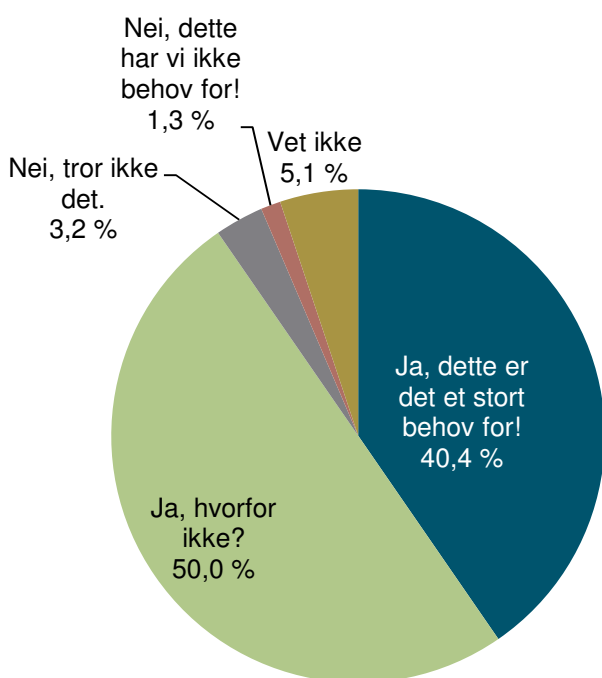
Det som ble rangert som viktigst var å gjøre det mer attraktivt å flytte til kommunen. Dette fikk en gjennomsnittlig skår på hele 5,1. Deretter var å forbedre samferdsel/infrastruktur rangert nest viktigst. Videre så ble å tilrettelegge for nettverk og samarbeid og styrke kompetanse og utdanningsmuligheter rangert som viktige. Lavest betydning hadde å senke skatter og avgifter. Tilgang på næringsarealer var deretter rangert som nest minst viktig.

Bedriftene fikk også mulighet til å komme med andre ting som de mente var viktige:

Det er som nevnt kunnskap som er veldig viktig, da kan vi få kunder fra andre distrikter til oss selv om de har tilbudene der også. Riktig avgiftspolitikkk så vi kan ha riktige priser og kunnskap. Da drypper det også på resten av næringslivet ved annen handel
En enhetlig planlegging, der alle vet hvem som har som intensjon om å få til noe for alle uten å kunne kalle seg for "årets grynder". Synes at samarbeide mellom politikere og næringslivet må stille på lik side uten hemlighold.
En tydelig kommune som viser hvor den vil, at det jobber for kommunen sine mål, og for innbyggere, næringsliv og politikere med i en forankring. En kommune som viser at de ønsker fremdrift og utvikling, samt at de er åpne for å hjelpe til.
Etablere et godt og seriøst omdømme.
Fjerne formueskatten på arbeidende kapital
Integrere næringsarbeidet bedre i kommuneadministrasjonen
Kommunen i har større drømmer og kanskje det vil har vært mer fornuftige å gjør de drømmer til virkelighet i en mindre grad.
Kommunen må ha nærings sjef / konsulent
Mer samarbeid!
Notodden må bli mer synlig. Noen må rope høyere, og ikke minst rope i riktig retning. Veivesenet er en av disse adressene. Skilting til Notodden fra omliggende byer er totalt fraværende. Det finnes ikke et eneste skilt til Notodden verken i Drammen eller Skien. Derimot skiltes det til Seljord som ikke engang har bystatus. Noen må snart plukke opp denne hansen!
Næringsapparatet i kommunen må arbeide på en bredere front med tanke på felles forståelse for samspillet i næringsutvikling. Det er åpenbare mangel på profesjonalitet med tanke på å utnytte lokalt næringsliv evne og vilje til egen vekst og utvikling. Det er også en tydelig forfordeling overfor såkalte investorer som synliggjør ønsker om å etablere seg i Notodden og som faktisk legger bånd på resurser som kunne blitt brukt på lokalt næringsliv.
Profilere kommunen som attraktiv for næringsetablering
Rammevilkår, for næringsdrivende. Kommune admni blir brukt som eneste argument når investorer reiser/velger å trekke seg ut. En eventuell nærings sjef må stikke fingeren i jora å se hvor store overskudd har kommunens næringer.
Sikkert, men har ikke forslag
Styrke næringsapparatet i kommunen jobbe mer sammen i Kongsberregionen
Synliggjøre bedre hvilke fantastiske muligheter vi har i Notodden kommune
Sørge for at omdømmet bli bedre. Servere riksmedia de gode historiene og gi inntrykk av at Notodden er et godt sted. Smilets by - kanskje smilehullet...
Turister-Hyttebygging-Campingplasser-Skotersafari-Turist stier-
Viktig å arbeide for at flere ønsker å være arbeidsgivere. Stimulere til ambisjoner om vekst, dvs jobbe med potensiale for utvikling av eksisterende næringsliv
Viktig å videreføre prosjekt som er startet opp. Få en oppfølging på dette når det begynner å gå tråere i den virkelige hverdagen.
Vurderer å støtte innovativ bedrifter som skape markeder utenfor kommune grenser (men innen Norges grenser). Innovation Norge er ikke interessert i bedriften min, derfor er denne jobben for kommunal tjenester framover.
Å evne mulighet for samarbeide. Ingen interesse for det utover de som allerede samarbeider. Kommunens adm og politikere må lytte og vise at de lærer, situasjonen er håpløs i Hjartdal.

Respondentene ble deretter stilt spørsmål om de synes det er behov for et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark. Svaralternativene var:

- Ja, dette er det et stort behov for!
- Ja, hvorfor ikke?
- Nei, tror ikke det.
- Nei, dette har vi ikke behov for!
- Vet ikke

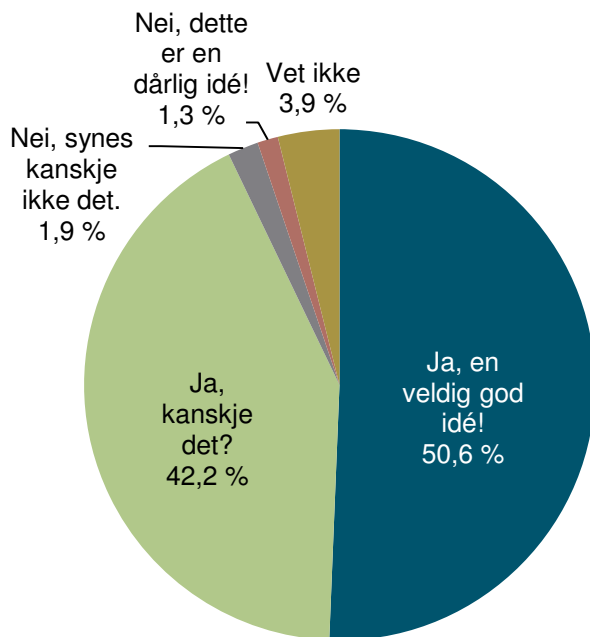

Figur 14: Behov for et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark. N: 156

Et stort flertall var positivt til dette forslaget. 40,4 prosent mente at dette var det et stort behov for, og 50,0 prosent svarte «ja, hvorfor ikke?». Kun 1,3 prosent svarte at dette var det ikke behov for, men 3,2 prosent svarte «nei, tror ikke det». 5,1 prosent svarte at de ikke visste.

Respondentene ble deretter presentert for følgende spørsmål: «Som nevnt jobber et interimsstyre med å utrede interessen og muligheten for å opprette et næringsforum som skal være et næringspolitisk organ og en møteplass for å fremme kompetanse og nettverksbygging mellom medlemmene. Synes du dette fremstår som en god idé?» Svaralternativene var deretter:

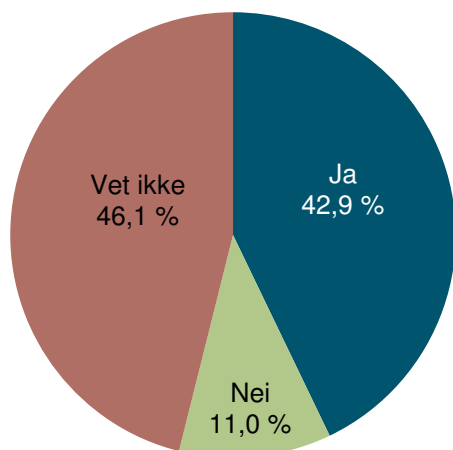
- Ja, en veldig god idé!
- Ja, kanskje det?
- Nei, synes kanskje ikke det.
- Nei, dette er en veldig dårlig idé!
- Vet ikke

Figur 15: Fremstår et næringsforum som skal være et næringspolitisk organ og en møteplass for å fremme kompetanse og nettverksbygging mellom medlemmene som en god idé? N: 154

Igjen er tilbakemeldingene positive. 50,6 prosent mente det var en veldig god idé, mens 42,2 prosent svarte «ja, kanskje det?». Kun 1,3 prosent mente det var en dårlig idé, mens 1,9 prosent svarte «nei, synes kanskje ikke det». 3,9 prosent svarte «vet ikke».

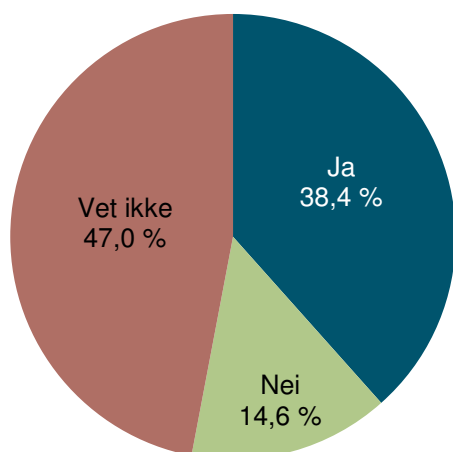
Avslutningsvis ble det stilt to spørsmål om medlemskap i et eventuelt fremtidig Øst-Telemark Næringsforum. Det første spørsmålet var om de ville være interessert i å bli medlem i Øst-Telemark Næringsforum hvis dette ble opprettet.

Figur 16: Interesse for å bli medlem i Øst-Telemark Næringsforum hvis dette ble opprettet. N:154

42,9 prosent svarte at de ville være interessert i å bli medlem av Øst-Telemark Næringsforum hvis dette ble opprettet, mens 46,1 prosent svarte «vet ikke». 11 prosent svarte at de ikke ville være interessert i dette.

Respondentene ble deretter spurt om de ville være villig til å betale en kontingent for å være medlem i Øst-Telemark Næringsforum, hvis dette fremmer deres og næringslivets interesser.

Figur 17: Villighet til å betale en kontingent for å være medlem i Øst-Telemark Næringsforum, hvis dette fremmer dine og næringslivets interesser. N: 151

På dette spørsmålet svarte 38,4 prosent at de var villige å betale en kontingent, mens 14,6 prosent svarte at ikke var villige til dette. 47 prosent svarte «vet ikke».

Til slutt ble respondentene oppfordret til å komme med kommentarer og forslag til ideen om å opprette Øst-Telemark Næringsforum, eller forslag til hva et slikt næringsforum bør jobbe med. Svarene var som følger:

Arbeidsplasser
Attraktivitet for kommunen. Skaffe nye etableringer. Infrastruktur (primært vei).
Brobygging, Kompetanseheving. Lokke kompetanse til kommunen. Synergieffekt ved å få bedrifter lokalt til å samarbeide bedre.
Bør jobbe med infrastruktur. Spesielt veier. Dette med at Telemark og spesielt Notodden har meget dårlig veinett, gjør at vi ikke får leveranser eller for varer for sent. Det er også flere næringsinteresserte som takker nei til å etablere seg pga dårlige veier. Bør også jobbe med å få et samlet fagorgan.
De bør jobbe med å tilrettelegge for nyetableringer, samt bevare og styrke næringslivets betingelser.
Dersom eit forum blir stiftet bør hovedoppgaven vere mot kommunene, jobbe for raskare sakshandsaming og at administrasjonen spiller på lag med næringen.
Det bør være nøytralt, og dekke alle næringer, ikke de som skriker høyest og kan systemene best. Fordel med bred kompetanse om forskjellige næringer. Og prøve å få et tettere samarbeid med ev. kultur. Hva kan kultur gi næringslivet og hva kan næringslivet gi kulturen. Har vært med i hovedstadsforum i Bluesen i alle år og all diskusjon har gått på, hva får vi av staten? Næringslivet er nesten aldri nevnt. Dette kan være en spennende utfordring for bedre forståelse i samfunnet.
Dette er et godt forslag, - hadde vært fint å få til et best mulig samarbeid mellom kommunene på dette feltet, og fremfor alt motvirke destruktiv konkurransevirkosomhet som f.eks. plasseringen av luftambulansbase der politikere hiver seg frampå uten å ha forståelse for at vi har, og bør ha, en flyplass i distriktet med muligheter for tekniske tjenester, drivstoff-fylling, instrumentering m.v. som en helikoptertjeneste har bruk for.
En forutsetning er at vi får en person som kan og kjenner næringslivet, med bred erfaring fra nettverksarbeid og påvirkningsarbeid. Ingen vits ellers. Alt vil avhenge av rett person for å lykkes med å skape et kraftfullt næringsforum med tyngde.
Er dette et fora ved siden av Kongsberg-regionen og næringsssamarbeidet med dem? Håper at dette ikke blir i steden for, men at man blir et supplement!
Etablering/tilflytting. E134. Omdømme
Ett slikt forum bør ha noen få og klare og realistiske arbeidsoppgaver og mål. Tror ikke vi trenger flere forum og råd som skal "synse og mene" om alt mulig. I mange sammenhenger vil en felles røst være lettere for å bli hørt, spesielt mot politikere. Utgangspunktet bør være arbeid for å videreutvikle og styrke eksisterende virksomheter. En utfordring er å engasjere medlemene til mer enn å betale kontigent, for det bør være mye de kan bidra med.
Fjerne formueskatten.. Arbeide for bittesmå bedrifter som ikke vet om eller finner frem i mulighetene som finnes til offentlig støtte. Det er totalt sett de bittesmå bedriftene som har flest arbeidstakere, mest nøysomme lederne og er de -for det offentlige- billigste arbeidsplassene.
Forbedring av veistandard i fylket. Kartlegge næringers etableringer og mulige samhandling, bruke lokale krefter. Satsningsområder og markedsføring.
Forenkle byråkratiet, spesielt ved nyetableringer. Oppsøke og tilby bistand ved etablering av bedrifter samt tilby oppfølging, særlig i startfasen. Det er viktig at etableringer og eksisterende næringer føler seg velkomne og blir tatt vare på. Dette mener jeg kan gjøres ved at kommune og næringsapparat tar kontakt med bedriften og viser at de er tilstede og interes-

sert i det som foregår i kommunen. Dette føler jeg er fraværende. En må hele tiden selv oppsøke og være "på hugget". Dette er tungt.
Forumet må da ikke bare bli et prateorgan men må ha evne til å lage utredninger og utføre konkrete tiltak, som befatter alle, like godt små som store aktører i markedet, alle må bli hørt.
Fremme lokalt næringsliv, særst opp mot Kongsbergregionen og Vestlandet hvor subsea virksomhetene ligger. Sette fokus på og kartlegge sekundær leverandørene i distriktet. Hva kan NOTODDEN levere, ikke bare NTG. Eks. Sperrebygget, hvor eksterne leverandører får oppdrag på leveranser som ikke engang lokale bedrifter blir forespurt.
Gjøre regionen kjent og attraktiv for nyetablerere. Arbeide for bedre betingelser for eksisterende og nye bedrifter. Prøve å gjøre Notodden til en JA kommune, der det vises smidighet og vilje blant politikere og administrasjon.
Helhet
Hvis jeg skal nevne en ting har jeg en generell bekymring rundt at slike fora svekker dem som ikke har anledning/mulighet/råd til å delta. Det er beskrevet som et "profesjonelt" forum, men tidligere erfaringer fra Notodden tilsier at det fort kan bli et forum som ivaretar interessene til enkeltaktører eller grupperinger. Jeg kan ikke uten videre fri meg fra bekymringen for at et slikt forum raskt vil bli "annektert" av de samme hodene som man finner representert i en rekke styrever og andre konstellasjoner i regionen. Jeg er dermed avventende til om det vil fungere etter sin opprinnelige hensikt, men håper jeg tar feil.
Hvorfor etablere et næringsforum for kun Øst-Telemark og ikke invitere hele Kongsbergregionen?
Ideen er genial, bør jobbe helhetlig, da tenker jeg på blant annet datalagrings prosjektene i Tinn. Hadde næringsapparatet (politikere, varaordfører/ordfører og stedlig næringsliv) jobbet for et prosjekt, mener jeg at ting hadde vært dobbelt positivt for kommunen. Jeg mener ikke å dra dette opp igjen, men å lære av at store prosjekter MÅ samkjøres i hele kommunen/flere kommuner. Dette MÅ alle lære noe av. Ellers er nytenkning og nyskaping fra bunnen av viktig å vurdere frem til det er "vinn eller forsvinn" for ideen. Følge opp prosjekter i en overgangs fase slik at de som trenger råd og veiledning får det når det er behov, og ikke 6 mnd i ettertid.
Ideen er god, men pass på at det ikke blir et supperåd. For egen del tussler jeg med mitt i det stille, skal helst ikke bli større. Forumet vil derfor gjør noe fra eller til for min del.
Ingen forslag her og nå.
Ja
Ja, det har jeg svart på. Når det gjelder avgift må en få noe igjen for det.
Jeg er blitt litt lei av forskjellige organer og komiteer som har som mål å styrke næringslivet lokalt. Det som trengs er midler og handling ikke mer utredning.
Jobbe målrettet for et større samarbeid mellom bedrifter lokalt, og også region. Bidra til at seriøse etableringer blir tatt i mot, og gi de like rammevilkår, som eksisterende bedrifter i kommunen. Være en pådriver, og pekefinger, både for kommune, og næringsliv. Aktivt jobbe for et økt samarbeid i regionene.
Lignende ting er prøvd i denne kommunen fra før av uten at man har lyktes, jeg tror man må lære mer av hvorfor man ikke har lyktes tidligere før man begynner på noe nytt og "bare" kaller det noe annet.
Markedsføring og synliggjøring av Notodden som et sted å etablere seg i. Når vi ligger der vi ligger må vi ta grep for å bli mer synlige og attraktive for "omverdenen".
Mer enn nok råd og forum som det er.
Nyetablering i regionen. Etablere et næringsfond og frist med gode betingelser før bedriftene velger Kongsberg eller Bø!

Næringsforumet bør lære ulike bedrifter å kjenne. Skaffe kunnskap
Omdømme. Strategisk medieplan. Sikre rammebetingelsene for næringslivet. Involvere politikere. Drive fram boligbygging, tilrettelegging av næringstomter. Informasjon til sentrale politikere. Lobbyvirksomhet på Stortinget/fylkestinget.
Overordnede næringspolitisk arbeide. Fronte det lokale potensial som faktisk er i regionen og utvikle dette. Bygge/og styrke næringer/bransjer med vilje til å satse.
Se forrige kommentar.
Ser at enkelte av de som er med i konstellasjonen ikke har gjort annet enn å jobbe for seg og sine. De har også vist liten interesse for samarbeide med andre. Slikt skaper ikkje tillit. Eller så er ideen god med ØTN. Har bare ikkje tru på at dette blir bedre ute i distrikta med sterke konstellasjoner som gjerne vil ha meir.
Servicebransjen er avhenig av bedrifter som trenger denne service. I Tinn kommune er det ingen nyetablering på mange år. Det har bare vært avgang på de serviceoppdrag jeg tilbyr. Derfor viktig at det offetlige marked blir et supplement. Dette er vel det mest realistiske på kort sikt. Ellers må det mer handlekraft til når man først har fått mulighet til nyetablering.
Siden vi i stor grad "lever av hverandre", er det viktig med et forum som er kontaktskape og arbeider for gode rammebetingelser, fremmer etablering og nyskapning og gjør planer og ideer kjent, slik at det lokal næringslivet kan tilby sine tjenester i det aktuelle prosjektet.
Spredt og smått næringsliv trenger samarbeid og impulser, trenger å profesjonaliseres og få kompetanseheving
Synes det er viktig å se på hva som allerede er etablert og analysere behovet etter det.
Ta vare på bedrifter som har vært i samfunnet i lengre tid, selvfølgelig konsentre seg om nyskapning, men det burde være av større bedrifter, som gir flere arbeidsplasser.
Viktig med aktive næringsdrivende i organisasjonen. Folk som vil noe.
Vil se an hva dere kommer med, få en innføring i det og se hva det ev kan føre til
Økt etablering og generelt bedre vilkårene for bedriftene

4. Kommuner

Vi kan se hvordan de bedriftene i ulike kommunene skiller seg fra hverandre i svarene. Det er kun 20 bedrifter fra Hjartdal. Dette kan påvirke svarfordelingen, og føre til at Hjartdal fort vil kunne skille seg ut. Med svar fra 113 bedrifter, er Notodden den største gruppen. I Tinn svarte 55 bedrifter på hele eller deler av undersøkelsen.

4.1 Lokaliseringsbetingelser

Vi skal først se hvordan bedriftene i de ulike kommunene skiller seg fra hverandre når det gjelder oppfatninger om lokaliseringsbetingelser.

Tabell 5: Betydning av og fornøydhhet med generelle lokaliseringsbetingelser, fordelt på kommuner.

Generelle lokaliseringsbetingelser	Betydning			Tilfredshet		
	Hjartdal	Notodden	Tinn	Hjartdal	Notodden	Tinn
Tilgang til kvalifisert arbeidskraft	4,0	3,9	3,7	3,3	2,8	2,9
Nærhet til samarbeidende bedrifter	3,9	3,4	3,6	3,6	3,5	3,6
Nærhet til kunder/market	4,7	4,7	4,3	3,5	4,2	3,8
Nærhet til leverandører	3,4	2,8	2,9	3,6	3,5	3,0
Tilgang til spesialiserte rådgivingstjenester/FoU-miljø	2,8	2,2	2,5	3,0	3,0	2,7
Attraktivitet som bosted	4,3	3,9	3,9	3,8	3,6	4,0
Stimulerende næringsmiljø	4,4	3,7	3,9	2,4	3,1	2,5
Tilgang til lånekapital fra finansinstitusjoner	4,0	2,7	3,2	3,8	3,8	3,9
Tilgang til kapital fra private investorer	2,1	1,5	1,5	2,1	2,5	2,6
Tilgang til kapital gjennom offentlige tilskudd og lån	3,5	2,4	2,8	3,1	3,0	2,7
Leiepriser på næringslokaler	2,7	3,5	2,7	3,9	3,8	3,5
Tilgang til varer og tjenester som bedriften har behov for	4,4	4,0	3,8	3,7	3,8	3,5
Positiv profilering av kommunen	4,6	4,0	4,6	2,6	2,9	3,4

Bedriftene i Hjartdal var mer opptatt av flere forhold, blant annet attraktivitet som bosted, stimulerende næringsmiljø, nærhet til leverandører og tilgang på ulike former for kapital. Hjartdal var samtidig mindre tilfreds med stimulerende næringsmiljø, tilgang til kapital fra private investorer og positiv profilering av kommunen, men mer tilfreds med tilgang til kvalifisert arbeidskraft.

Notodden var mindre opptatt med en rekke forhold, som nærhet til samarbeidende bedrifter, tilgang til spesialiserte rådgivingstjenester/FoU-miljø, tilgang til lånekapital fra finansinstitusjon og tilgang til kapital gjennom offentlige tilskudd og lån. Notodden var mer tilfreds med nærhet til kunder/market og stimulerende næringsmiljø.

Tinn stiller seg i mellom de to andre kommunene når det gjelder betydningen av de fleste forhold, men skiller seg litt ut for tilfredshet med enkelte forhold. Bedriftene i Tinn var mindre tilfreds med tilgang til spesialiserte rådgivningstjenester/FoU-miljø, tilgang til kapital gjennom offentlige tilskudd og lån, leiepriser på næringslokaler og tilgang til varer og tjenester som bedriften har behov for, men var tilfreds med positiv profilering av kommunen.

Tabell 6: Betydning av og fornøydhets med infrastruktur, fordelt på kommuner.

Infrastruktur	Betydning			Tilfredshet		
	Hjartdal	Notodden	Tinn	Hjartdal	Notodden	Tinn
Vegstandard	4,6	3,6	4,1	2,4	2,2	2,2
Havnetilknytning	0,1	0,5	0,4	1,0	2,6	1,2
Jernbane	0,6	1,5	0,7	0,7	3,0	0,8
Flyplass	1,7	1,8	1,1	2,7	3,5	1,8
Buss	3,4	3,0	3,4	2,0	4,6	3,0
Bredbåndstilknytning	5,2	4,8	4,9	3,8	4,6	4,9
Tilgjengelige næringsarealer	3,5	2,7	1,9	2,5	3,6	3,3
Nærhet til universitet eller høyskole	1,6	2,0	1,6	2,6	3,9	1,5
Transportstandard for varetransporter	4,4	3,1	3,1	3,1	3,7	3,3
Nærhet til sykehus	3,9	3,4	3,8	3,9	4,8	4,8
Videregående skoler	3,3	2,5	3,5	3,2	4,2	4,3
Strømpriser	4,5	3,2	3,8	2,9	3,3	4,4

Hjartdal var mest opptatt av vegstandard, mens Notodden var minst opptatt av dette forholdet. Hjartdal var også mer opptatt av transportstandard for varetransporter. Ingen var veldig opptatt av jernbane, men Notodden noe mer opptatt av forholdet enn de andre kommunene. Notodden var også klart mer tilfreds med dette forholdet. Dette kan ha sin forklaring i at Notodden, i motsetning til de andre, er tilknyttet jernbanene via Bratsbergbanen. Notodden var også mer tilfreds med flyplass og buss, og har da også en egen flyplass og et godt busstilbud. Tinn var mindre opptatt av flyplass enn de andre. Når det gjelder tilgjengelige næringsarealer, skiller de ulike kommunene seg i fra hverandre. Hjartdal var over middels opptatt av dette og samtidig minst tilfreds, mens bedriftene i Tinn er i liten grad opptatt av dette.

Notodden var mest tilfreds med nærhet til universitet og høyskole, som igjen kan knyttet til lokalisering av høyskolen, men var samtidig bare litt mer opptatt av forholdet. Notodden og Tinn var mest tilfreds med nærhet til sykehus og videregående skoler. Notodden var imidlertid mindre opptatt av videregående skoler. Notodden er også mindre opptatt av strømpriser, mens Tinn er mest tilfreds med forholdet. Hjartdal er mest opptatt av strømpriser, og samtidig og minst tilfreds.

Tabell 7: Betydning av og fornøydhet med kommunale tjenester, fordelt på kommuner.

Kommunale tjenester	Betydning			Tilfredshet		
	Hjartdal	Notodden	Tinn	Hjartdal	Notodden	Tinn
Tilgjengelige boligtomter	3,8	2,4	2,4	2,5	2,9	2,5
Fritidstilbud	4,1	3,2	3,5	4,2	3,6	4,4
Kulturtilbud	3,6	2,9	3,4	3,5	3,5	3,9
Legetilbud	4,6	3,3	3,9	3,9	3,8	4,3
Barnehagetilbud	4,3	3,0	3,1	4,7	4,4	4,7
Kommunale avgifter	3,9	3,1	3,3	2,8	2,3	3,5
Eiendomsskatt	4,4	2,9	2,6	3,0	2,0	3,4
Behandling av reguleringsplaner	4,3	2,8	3,3	2,5	2,4	3,1
Behandling av byggesøknader	4,3	2,8	3,4	3,9	2,8	3,6
Generelt servicenivå i kommunen	4,6	3,7	4,5	3,5	3,0	3,9
Servicenivå i teknisk etat i kommunen	4,6	3,2	4,0	2,5	3,0	3,2

Når det gjelder betydning av kommunale tjenester, ser vi at Hjartdal er generelt mer opptatt av de fleste forhold. Forskjellen er påfallende. Dette kan bety at Hjartdal er generelt mer bevisst sin egen kommunes rolle. Hjartdal er imidlertid ikke systematisk mer eller mindre tilfreds med de kommunale tjenestene. Med unntak av å være noe mer tilfreds med behandling av byggesøknader, og mindre tilfreds med servicenivå i teknisk etat, skiller ikke Hjartdal seg i fra de andre kommunene når det gjelder tilfredshet.

Notodden var minst opptatt av behandling av reguleringsplasser og byggesøknader, samt servicenivå i teknisk etat og generelt servicenivå i kommunen. Notodden var mindre tilfreds med en rekke forhold, som fritidstilbud, barnehagetilbud, kommunale avgifter, eiendomsskatt, behandling av byggesøknader og generelt servicenivå i kommunen. Det ene forholdet bedriftene i Notodden var mer tilfreds med, var tilgjengelige boligtomter.

Tinn var minst opptatt av eiendomsskatt og mer tilfreds med en rekke forhold; fritidstilbud, kulturtilbud, legetilbud, kommunale avgifter, eiendomsskatt, generelt servicenivå i kommunen og servicenivå i teknisk etat.

Tabell 8: Betydning av og fornøydhet med kommunalt og interkommunalt næringsarbeid, fordelt på kommuner.

Næringsarbeid	Betydning			Tilfredshet		
	Hjartdal	Notodden	Tinn	Hjartdal	Notodden	Tinn
Evne til nettverksbygging mellom bedrifter	4,1	4,1	4,4	1,8	2,9	3,0
Positiv profilering og markedsføring av kommunen/regionen	3,3	2,8	3,6	1,6	2,8	2,3
Evne til å få til samarbeid mellom kommunene i regionen	4,3	3,3	4,2	1,8	3,1	2,5
God forståelse for bedriftenes situasjon	4,4	3,3	4,1	1,6	2,8	2,9
Faglig kompetanse i næringsapparatet	3,9	3,7	4,1	2,1	3,1	3,1
Evne til nettverksbygging mellom politikere og næringslivet	3,7	3,7	4,2	1,8	2,8	2,7
Evne til å arbeide for gode rammebetingelser	3,8	3,2	3,7	1,8	2,4	2,6
Evne til å drive lobbyvirksomhet overfor sentrale myndigheter	4,0	3,9	4,4	2,4	2,8	3,2
Evne til å bistå økonomisk ved utviklingstiltak	3,6	2,9	3,1	2,3	2,7	3,0

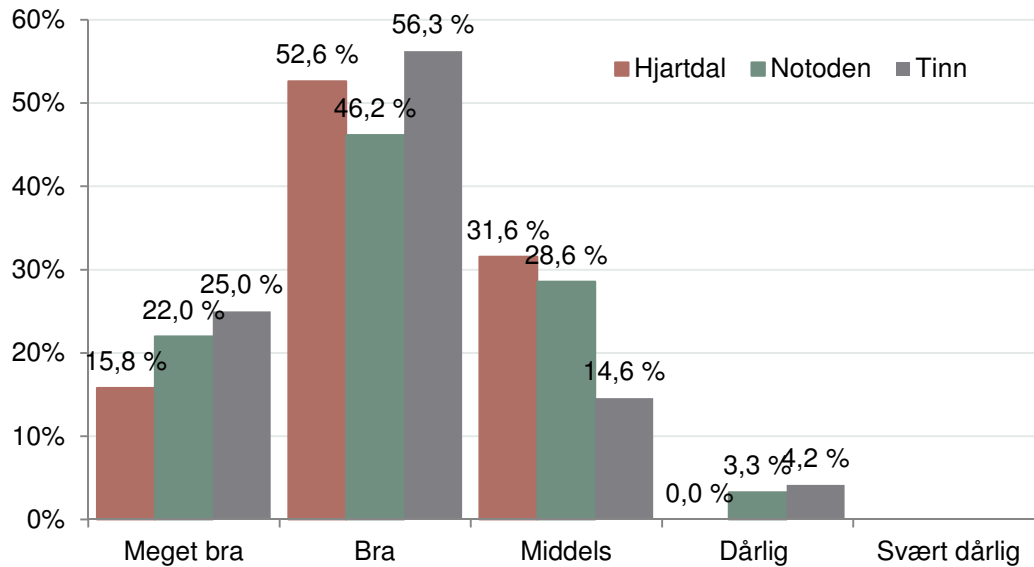
Vi kan se at alle kommunene er over middels opptatt av de fleste forhold, og samtidig under middels fornøyd med forholdene. Hjartdal ser imidlertid ut til å skille seg ut ved å være spesielt opptatt av de fleste forholdene, og lite tilfreds med de fleste forholdene.

Notodden var mindre opptatt av positiv profilering av kommunen/regionen og evne til å bistå med utviklingstiltak. Bedriftene i Notodden er mer tilfreds med profilering og markedsføring av kommunen/regionen samt evne til å få til samarbeid mellom kommunene i regionen.

Tinn var mer opptatt forhold som evne til nettverksbygging mellom bedrifter, faglig kompetanse i næringsapparatet, evne til nettverksbygging mellom politikere og næringslivet og evne til å drive lobbyvirksomhet overfor sentrale myndigheter. Bedriftene i Tinn var mindre tilfreds med to av disse forholdene; positiv profilering og markedsføring av kommunen/regionen og evne til å få til samarbeid mellom kommunene i regionen, men var mer tilfreds med evne til å drive lobbyvirksomhet overfor sentrale myndigheter og evne til å bistå økonomisk ved utviklingstiltak.

4.2 Samlet vurdering

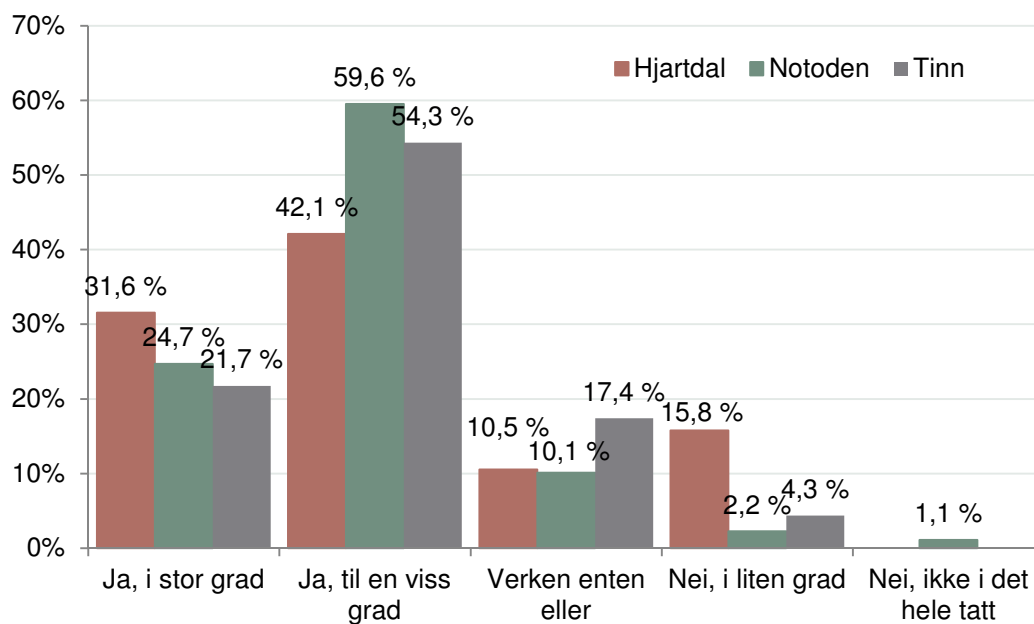
Figur 18 viser hvordan bedrifter i de ulike kommunene i Øst-Telemark vurderte alt i alt, hvor godt stedet bedriften er lokalisert tilfredsstillende lokaliseringskrav virksomheten har.

Figur 18: Hvordan bedrifter i de ulike kommunene i Øst-Telemark vurderer hvor godt stedet bedriften er lokalisert tilfredsstillende lokaliseringskrav virksomheten har.

Bedriftene i Tinn var mest tilfreds med hvor godt stedet bedriften er lokalisert tilfredsstillende lokaliseringskrav virksomheten har; 25,0 prosent svarte «meget bra» og 56,3 prosent svarte «bra». Det er omtrent like stor andel i Notodden og Hjartrdal som svarte positivt på dette spørsmålet, men det var en større andel av bedriftene i Notodden som svarte «meget bra».

I figur 19 kan vi se hvordan bedriftene i de tre kommunene skiller seg fra hverandre på spørsmålet om de vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen.

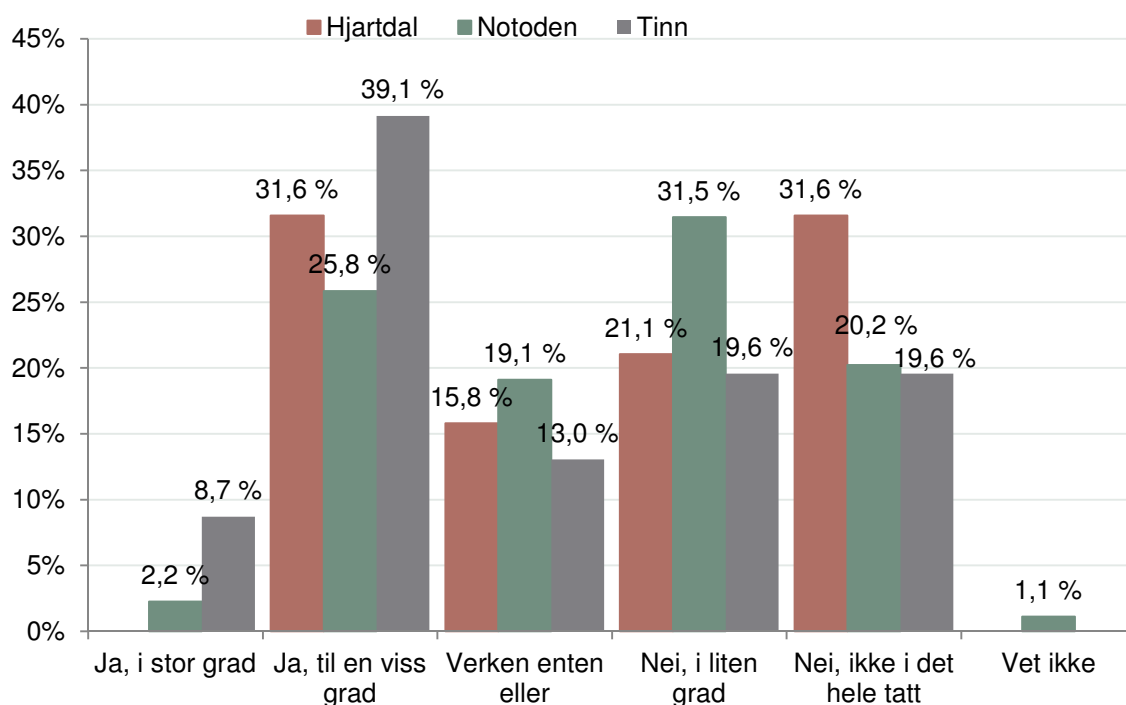

Figur 19: I hvilken grad bedrifter i kommunene i Øst-Telemark vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen.

I Hjørtedal er det flest som i stor grad vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg der, mens færrest i Tinn vil i stor grad anbefale det. Det er tydelig sprik i meninger i Hjørtedal, 15,8 prosent svarer samtidig at de i liten grad vil anbefale det.

Notodden har størst andel som svarer at de til en viss grad vil anbefale det. Hvis man slår sammen kategoriene, er det Notodden som har høyest andel som vil anbefale andre å lokalisere seg i kommunen.

Figur 20 viser hva bedriftene har svart på om de vurderer kommunen som en støttende faktor.

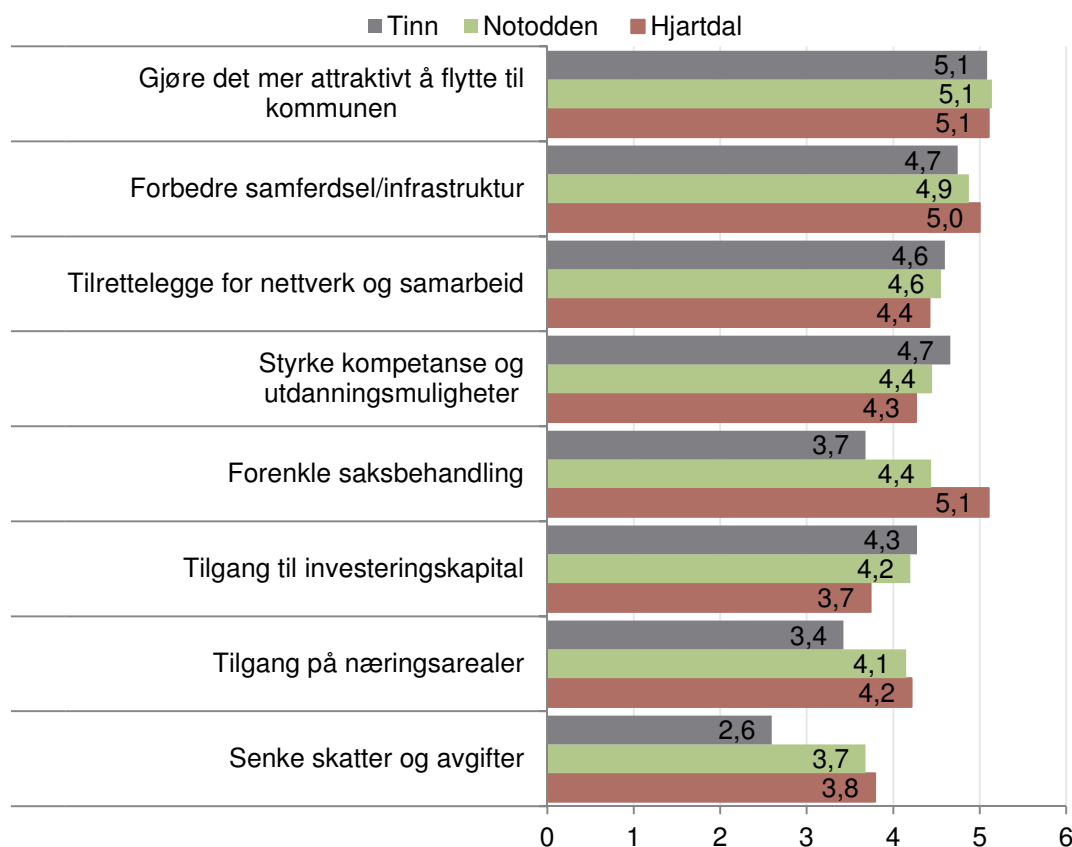

Figur 20: Om bedrifter i kommunene i Øst-Telemark vurderer kommunen som en støttende faktor.

På spørsmål om bedrifter vurderer kommunen som en støttende faktor, svarer 8,7 prosent av bedriftene i Tinn at de gjør det, men ingen i Hjørdal. Bedriftene i Tinn er de klart mest positive; 39,1 prosent svarer samtidig at de til en viss grad anser kommunen som en støttende faktor. Kun 25,8 prosent av bedriftene i Notodden svarer det samme, og er samlet sett de minst positive. Det er midlertid høyest andel i Hjørdal som ikke i det hele tatt anser kommunen som en støttende faktor, 31,6 prosent av bedriftene svarer dette.

4.3 Øst-Telemark næringsforum

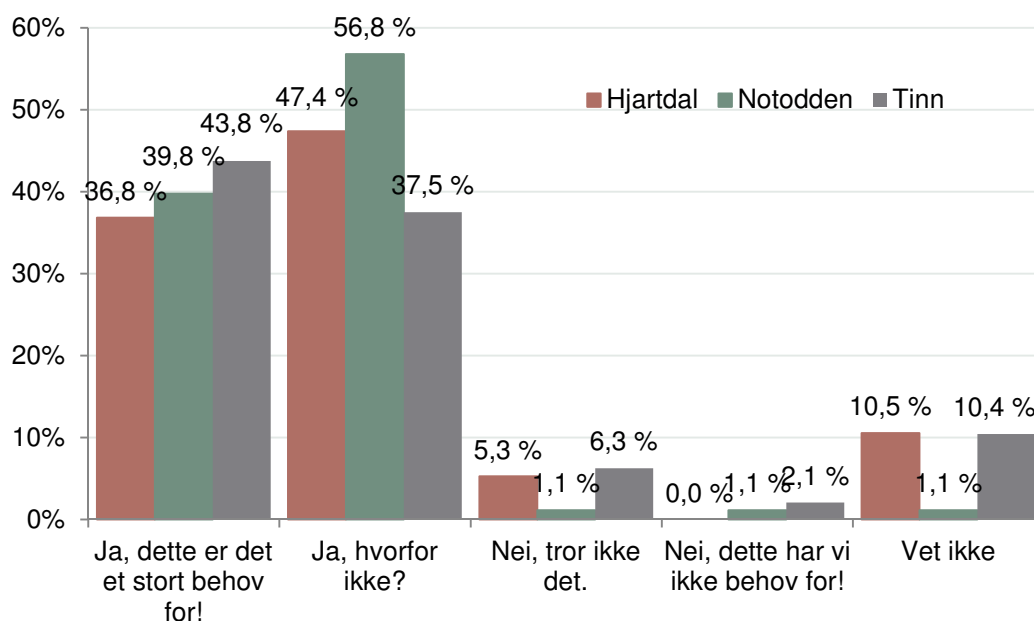
Til slutt skal vi se nærmere på hva bedriftene i de ulike kommunene mener om etablering av Øst-Telemark næringsforum. Det første spørsmålet går på hva de anser som viktigst å jobbe med for å fremme næringslivet i kommunene.

Figur 21: Hva som er viktigst å jobbe med for å fremme næringslivet i kommune, fordelt på de ulike kommunene i Øst-Telemark.

De ulike kommunene skiller seg ikke stort i fra hverandre i hva de mener er viktig å jobbe med for å fremme næringslivet, med noe få unntak. Bedriftene i Hjartdal mener forenkling av saksbehandling er veldig viktig, mens bedriftene i Tinn er langt mindre opptatt av dette forholdet. Videre er bedriftene i Tinn lite opptatt av å senke skatter og avgifter, og mindre opptatt av tilgang på næringsarealer. Bedriftene i Tinn er mer opptatt av å styrke kompetanse og utdanningsmuligheter og tilgang på investeringskapital. Hjartdal er på sin side mindre opptatt av disse to forholdene. Alle kommunene rangerer samferdsel og infrastruktur høyt, men i aller størst grad i Hjartdal.

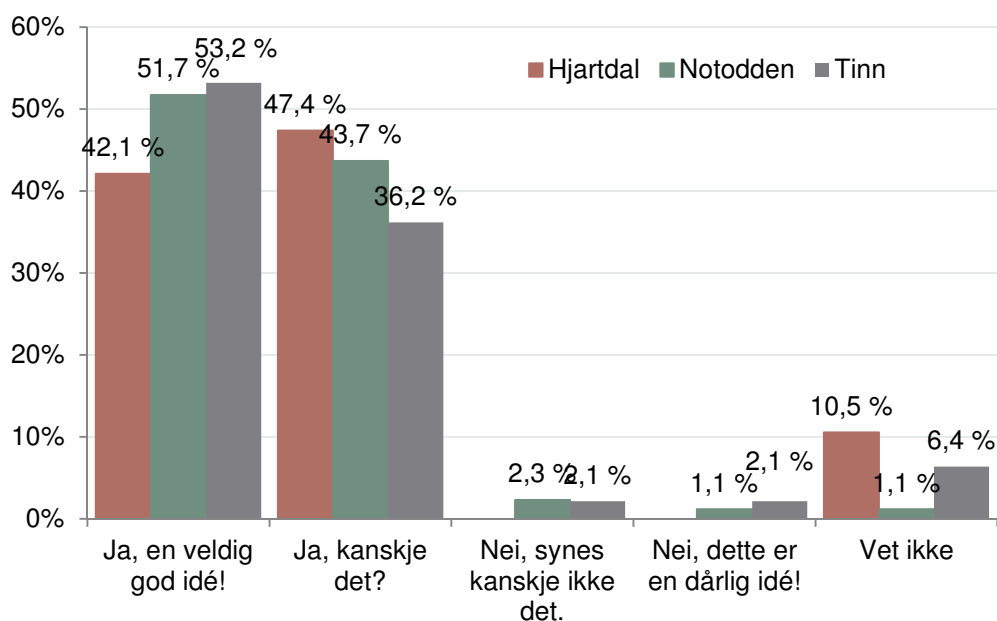
Figur 22 viser i hvilken grad bedriftene mener det er behov for et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark.

Figur 22: Behov for et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark, fordel på kommune.

Flest bedrifter i Tinn er svarer at det er et stort behov for dette, mens flest i Notoddens varer positivt når man slår de to første alternativene sammen.

Figur 23 viser hva bedriftene har svart på om et næringsforum fremstår som en god idé.

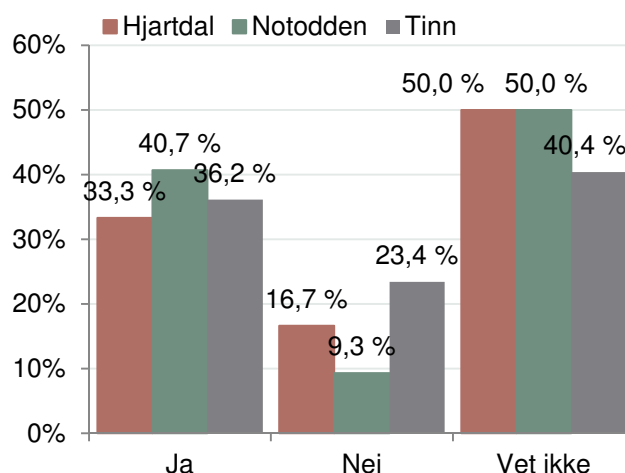
Figur 23: Fremstår et næringsforum som skal være et næringspolitisk organ og en møteplass for å fremme kompetanse og nettverksbygging mellom medlemmene som en god idé?

Vi ser i figur 23 det samme mønsteret for hvem som mener at etablering av et næringsforum fremstår som en god idé. Flest i Tinn svarer at det er en veldig god ide, mens flest i Notodden er generelt positive.

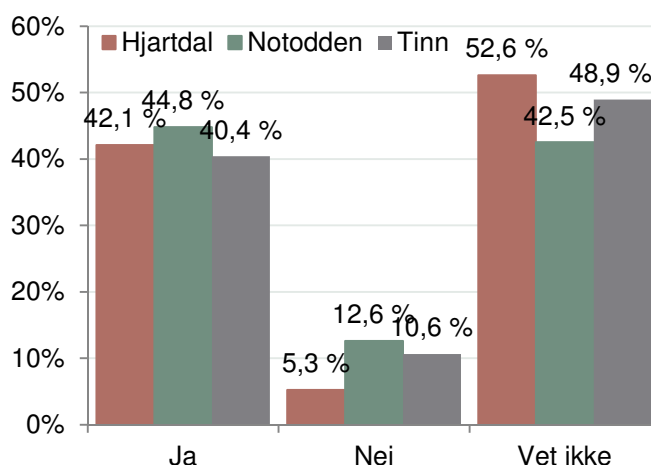
Da bedriftene ble spurt om de vil være interessert å bli medlem i Øst-Telemark Næringsforum hvis dette blir opprettet, svarte flest i Notodden positivt og færrest i Hjartdal. Til tross for at bedriftene i Tinn var mer positiv til ideen, svarer likevel 23,4 prosent at de ikke ville være interessert i å bli med i et slikt forum.

Figur 25 viser også at bedriftene i Notodden størst grad svarte at de var villige til å betale kontingent, selv om de tre kommunene ikke skiller seg stort i fra hverandre.

Notodden er samtidig den kommunen der flest svarer at de ikke er villige til å betale kontingent.

Figur 24: Interesse for å bli medlem i Øst-Telemark Næringsforum hvis dette blir opprettet, fordelt på kommunene.

Figur 25: Villighet til å betale en kontingent for å være medlem i Øst-Telemark Næringsforum, fordelt på kommune.

5. Sammenligning med andre regioner

En tilvarende undersøkelse har tidligere blitt gjennomført i Vest-Telemark, Grenland og Drammensregionen. Undersøkelsene ble gjennomført på ulik tid og på ulike måte. Svarene er derfor ikke direkte sammenlignbare, men det kan likevel være interessant å se på forskjellene i hvordan næringslivet i de ulike regionene svarer på de ulike spørsmålene.

Undersøkelsen i Vest-Telemark i 2006 var en postal undersøkelse, mens i Drammensregionen og Grenland ble det gjennomført en kombinasjon av postal og internettundersøkelse i 2010. Videre så var det i Grenland kun bedrifter i Porsgrunn og Bamble som ble omfattet av undersøkelsen i 2010. Tidligere har Skien også vært inkludert.

I tabell 9 er det vist gjennomsnittlig skår for betydning av og fornøydhets med de generelle lokaliseringsfaktorene i de ulike regionene. Alternativene er rangert etter hvilke faktorer bedriftene i Øst-Telemark har rangert av størst betydning.

Tabell 9: Gjennomsnittlig skår for betydning av og fornøydhets med generelle lokaliseringsbetingelser i Øst-Telemark, Grenland, Drammensregionen og Vest-Telemark.

Generelle lokaliseringsfaktorer	Betydning				Tilfredshet			
	ØT	G	D	VT	ØT	G	D	VT
Nærhet til kunder/marked	4,6	4,5	4,5	4,4	4,1	3,7	3,7	3,8
Positiv profilering av egen kommune	4,2	3,9	3,9	4,2	3,2	3,2	3,1	3,4
Tilgang til varer og tjenester som bedriften har behov for	4,0	3,8	4,0	3,8	3,7	3,7	3,2	3,3
Attraktivitet som bosted	4,0	4,2	4,2	4,1	3,8	3,2	3,9	4,0
Stimulerende næringsmiljø	3,9	3,9	3,8	4,0	3,0	2,5	2,8	2,6
Tilgang til kvalifisert arbeidskraft	3,8	4,0	4,2	4,1	3,0	3,3	3,1	3,2
Nærhet til samarbeidende bedrifter	3,5	3,6	3,4	3,5	3,7	3,5	3,1	3,5
Leiepriser på næringslokaler	3,2	3,5	3,6	3,7	3,9	3,4	2,7	3,7
Tilgang til lånekapital fra finansinstitusjoner	3,0	3,4	3,0	3,2	3,9	3,3	2,8	3,3
Nærhet til leverandører	2,9	3,1	3,2	3,1	3,5	2,3	3,1	2,8
Tilgang til kapital gjennom offentlige tilskudd og lån	2,7	2,5	2,2	3,1	3,1	3,2	1,8	3,0
Tilgang til spesialiserte rådgivningstjenester/FoU-miljø	2,3	2,5	2,3	2,5	2,9	2,3	2,1	3,3
Tilgang til kapital fra private investorer	1,6	2,0	1,4	2,5	2,6	2,6	1,8	2,6

Vi kan se at det er et nokså likt mønster i hvordan bedriftene i de ulike regionene rangerer betydningen av de ulike faktorene, men det er noen mindre forskjeller. Øst- og Vest-Telemark er mest opptatt av positiv profilering i egen kommune. Øst-Telemark er videre mindre opptatt av kvalifisert arbeidskraft og leiepriser på næringslokaler enn de andre regionene. Øst-Telemark og Drammensregionen er mindre opptatt av tilgang til spesialiserte rådgivningstjenester/FoU-miljø og tilgang til kapital fra private investorer.

Øst-Telemark er også noe mer tilfreds med enkelte forhold, som nærhet til kunder/marked, stimulerende næringsmiljø, nærhet til samarbeidende bedrifter, leiepriser på næringslokaler, nærhet til leverandører.

Tabell 10 viser betydning av og fornøydhets med infrastruktur i de ulike regionene.

Tabell 10: Gjennomsnittlig skår for betydning av og fornøydhets med infrastruktur i Øst-Telemark, Grenland, Drammensregionen og Vest-Telemark.

Infrastruktur	Betydning				Tilfredshet			
	ØT	G	D	VT	ØT	G	D	VT
Bredbåndstilknytning	4,9	5,2	5,0	5,5	4,6	3,8	4,0	4,2
Vegstandard	3,9	3,8	4,1	4,7	2,2	3,0	2,5	1,6
Nærhet til sykehus	3,6	2,9	2,5	3,3	4,7	3,5	3,2	2,2
Strømpriser	3,5	3,8	4,0	4,1	3,6	2,6	2,5	3,4
Transportstandard for varetransporter	3,3	3,5	3,7	3,8	3,5	2,9	2,8	2,4
Buss	3,2	2,8	2,8		3,9	3,7	2,8	
Videregående skoler	2,9	2,6	2,4	2,9	4,2	3,8	3,2	3,2
Tilgjengelige næringsarealer	2,5	3,3	3,2	3,0	3,4	3,2	2,6	3,1
Nærhet til universitet eller høyskole	1,8	2,8	1,8	2,1	3,2	3,5	2,2	2,9
Flyplass	1,6	2,7	1,7	2,0	3,1	3,2	1,7	2,5
Jernbane	1,2	2,0	2,1	1,2	2,5	2,3	2,7	2,5
Havnetilknytning	0,4	1,9	1,1	0,8	2,2	3,0	2,3	2,3

Vi kan se at Øst-Telemark generelt er mer tilfreds med mange forhold enn de andre regionene.

Alle regionene er opptatt av bredbåndstilknytning. Faktisk rangerer de andre regionene bredbånd høyere enn Øst-Telemark, men samtidig er bedriftene i Øst-Telemark mer tilfreds med forholdet. Dette kan ha noe med at bredbåndstilbudet er blitt mer utbygd enn det var i for eksempel da undersøkelsen ble gjennomført i Vest-Telemark i 2006.

Vi kan se at Øst-Telemark skiller seg sterkt ut når det gjelder betydning av og tilfredshet med å være lokalisert i nærheten av sykehus. Bedriftene i Vest-Telemark også opptatt av dette, men var lite fornøyde med dette forholdet. Dette er et forhold som de to mer sentrale regionene ikke er like opptatt av. Kanskje de tar mer for gitt?

Øst-Telemark og Vest-Telemark er mer tilfreds med strømpriser.

Tabell 11 viser betydning av og fornøydhet med kommunale tjenester.

Tabell 11: Gjennomsnittlig skår for betydning av og fornøydhet med kommunale tjenester i Øst-Telemark, Grenland, Drammensregionen og Vest-Telemark.

Kommunale tjenester	Betydning				Tilfredshet			
	ØT	G	D	VT	ØT	G	D	VT
Generelt servicenivå i kommunen	4,0	4,3	4,1	4,5	3,4	3,6	2,9	3,3
Legetilbud	3,6	3,5	3,3	4,2	4,0	3,7	3,6	3,2
Servicenivå i teknisk etat	3,6	3,8	3,8	4,1	3,0	2,9	2,8	3,2
Fritidstilbud	3,4	3,0	2,6	4,0	3,9	3,4	3,2	3,4
Kommunale avgifter	3,3	3,7	3,7	3,6	2,7	3,0	2,5	3,1
Barnehagetilbud	3,2	2,9	2,8	3,8	4,5	3,1	3,7	3,6
Kulturtilbud	3,2	3,2	2,5	3,7	3,7	2,8	3,1	2,9
Behandling av reguleringsplaner	3,1	3,4	3,5	3,7	2,7	3,4	2,4	3,3
Behandling av byggesøknader	3,1	3,4	3,3	3,5	3,2	2,9	2,5	3,4
Eiendomsskatt	3,0	3,4	3,2	3,5	2,5	2,4	3,0	3,3
Tilgjengelige boligtomter	2,5	2,5	2,4	3,0	2,8	2,7	2,7	3,3

Vi kan se at bedriftene i Øst-Telemark er mindre opptatt av flere forhold. Dette gjelder generelt servicenivå, servicenivå i teknisk etat, kommunale avgifter, behandling av reguleringsplaner, behandling av byggesøknader og eiendomsskatt.

Bedriftene i Øst-Telemark er mer fornøyd med en rekke kommunale tjenester sammenlignet de andre regionene. Dette gjelder legetilbud, fritidstilbud, barnehagetilbud og kulturtilbud. Bedriftene i Øst-Telemark er vesentlig mer fornøyd med barnehagetilbudet. Dette kan ha sammenheng med at barnehagetilbudet er blitt forbedret de siste årene.

Når det gjelder eiendomsskatt, hadde ingen av kommunene i Drammensregionen eiendomsskatt i 2009, mens både Bamble og Porsgrunn hadde innført eiendomsskatt, i følge SSB¹. Da kommunene i Øst-Telemark også har eiendomsskatt, kan dette kan være forklaringen på at Øst-Telemark og Grenland er mindre tilfreds med dette forholdet. Til tross for dette, rangerer bedriftene i Øst-Telemark forholdet av mindre betydning enn de andre regionene.

¹ http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selectvarval/define.asp&Tabellid=06811

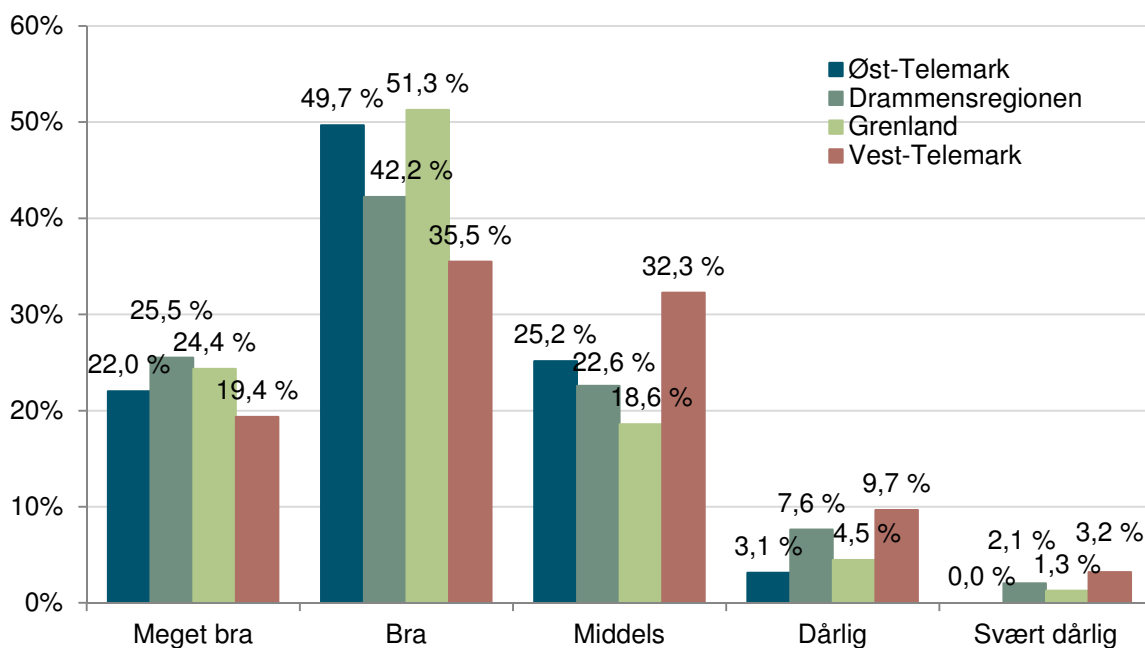
Tabell 12 viser gjennomsnittlig skår for betydning av og fornøydhets med kommunalt og interkommunalt næringsarbeid.

Tabell 12: Gjennomsnittlig skår for betydning av og fornøydhets med kommunalt og interkommunalt næringsarbeid i Øst-Telemark, Grenland, Drammensregionen og Vest-Telemark.

Næringsarbeid	Betydning				Tilfredshet			
	ØT	G	D	VT	ØT	G	D	VT
God forståelse for bedriftenes situasjon	4,2	4,2	4,2	4,1	2,8	2,5	2,5	3,1
Positiv profilering og markedsføring av kommunen/regionen	4,1	4,0	3,9	4,2	2,9	3,3	2,9	2,6
Evne til å bistå økonomisk ved utviklingstiltak	3,9	4,0	3,9	3,9	2,8	2,6	1,9	2,7
Evne til nettverksbygging mellom politikere og næringslivet	3,8	3,8	3,5	4,1	3,0	2,9	2,3	2,6
Faglig kompetanse i næringsapparatet	3,7	3,6	3,6	4,0	2,8	2,5	2,4	2,4
Evne til å arbeide for gode rammebetingelser	3,7	3,7	3,4	3,9	2,8	3,4	2,2	2,4
Evne til å drive lobbyvirksomhet overfor sentrale myndigheter	3,4	3,4	3,0	3,6	2,5	3,2	2,2	2,2
Evne til å få til samarbeid mellom kommunene i regionen	3,1	3,0	2,9	3,7	2,5	2,5	2,5	2,0
Evne til å nettverksbygging mellom bedrifter	3,0	3,4	3,0	3,7	2,8	2,2	2,6	2,3

Vi kan se at de ulike regionene ikke skiller seg stort i fra hverandre i hvordan de rangerer betydningen av de ulike forholdene. Et typisk trekk vi ser i alle regioner, er at det er en lav tilfredshet med de fleste forhold når det gjelder kommunalt og interkommunalt næringsarbeid. Alle regionene er også stort sett like «misfornøyde», og det er få forhold som bedriftene rangerer over middels. Grenland skiller seg ut, ved å være over middels tilfreds med tre av forholdene. Øst-Telemark er noe mer tilfreds, eller noe mindre misfornøyd med evne til nettverksbygging mellom politikere og næringslivet, samt faglig kompetanse i næringsapparatet og evne til nettverksbygging mellom bedrifter.

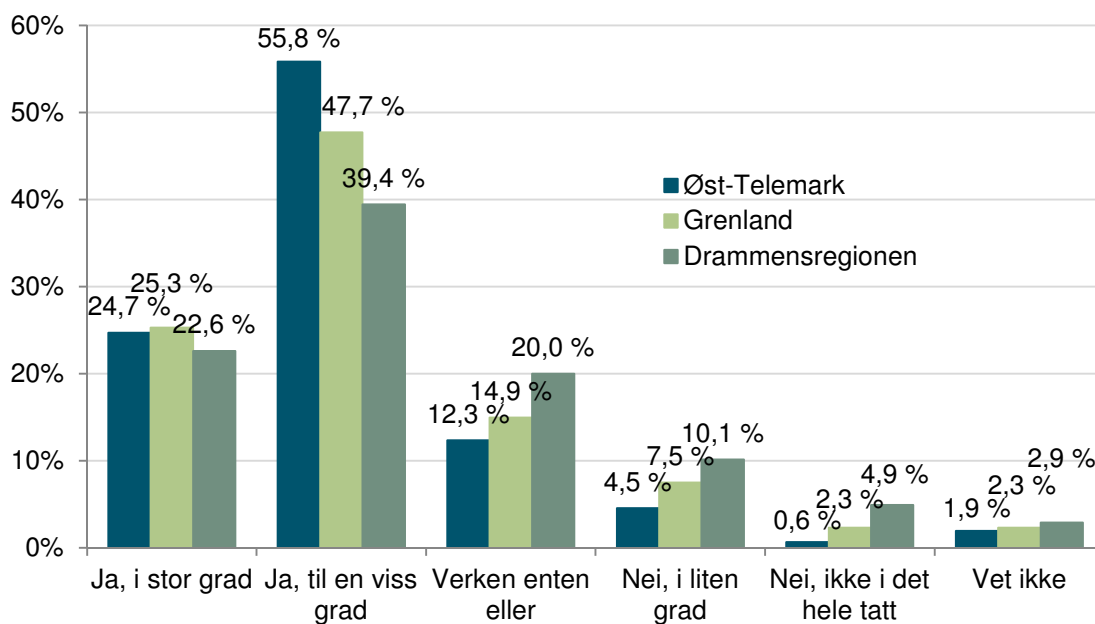
I figur 26 ser vi hva bedriftene i de ulike regionene har svart på spørsmålet om generell tilfredsheten med kommunen som lokaliseringssted.

Figur 26: Generell tilfredshet med kommunene i Øst-Telemark, Grenland, Drammensregionen og Vest-Telemark som lokaliseringssted.

En større andel av bedriftene i Grenland og Drammensregionen svarte at de var meget bra tilfreds med kommunen som lokaliseringssted sammenlignet med Øst-Telemark. Men en høy andel av bedriftene i Øst-Telemark svarte at lokaliseringsstedet tilfredsstillte bra de lokaliseringskrav som virksomheten har. Når vi legger de to kategoriene sammen, er det bare Grenland som har en høyere andel positive virksomheter. Det er samtidig en klart lavere andel bedrifter i Øst-Telemark som svarer at kommunen dårlig tilfredsstillte lokaliseringskravene sammenlignet de andre regionene. Øst-Telemark er også den eneste regionen der ingen bedrifter svarte «svært dårlig» på dette spørsmålet.

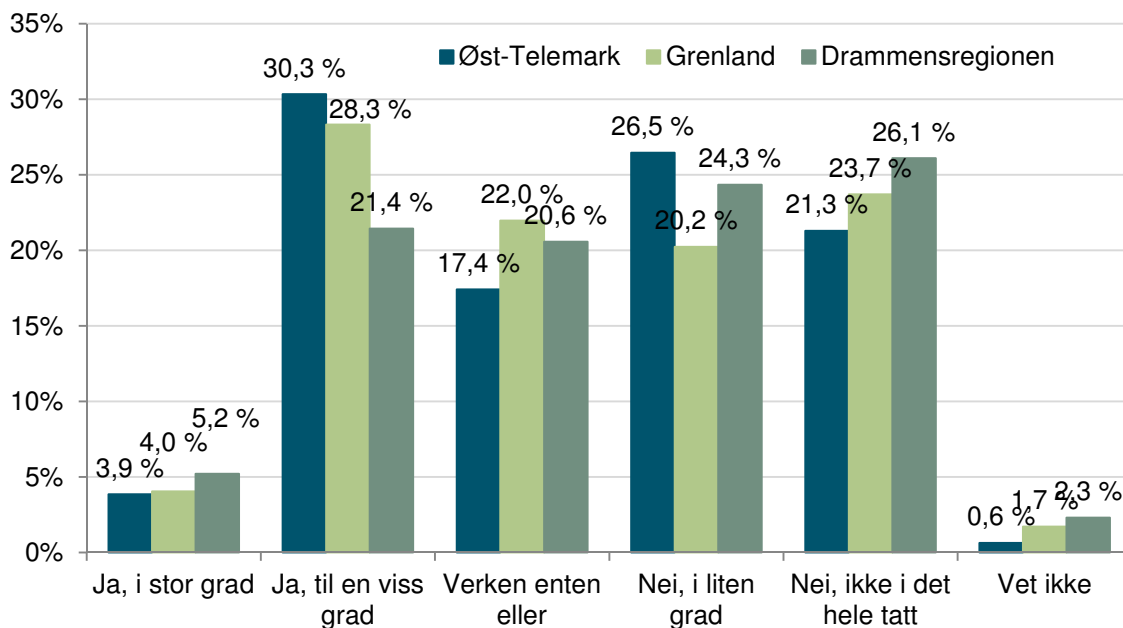
Figur 27 viser hvor stor andel av bedriftene i de ulike regionene som vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen. Vest-Telemark er ikke med i denne figuren, siden spørsmålet ikke var inkludert i undersøkelsen fra 2006.

Figur 27: Om bedrifter i Øst-Telemark, Grenland og Drammensregionen vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen.

Langt flere bedrifter i Øst-Telemark vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i egen kommune. Over 80 prosent av foretakene svarte positivt på dette spørsmålet. En lavere andel svarte også negativt på dette spørsmålet. Bedriftene i Drammensregionen er de som er minst positive til dette spørsmålet, her svarte 62 prosent av foretakene positivt.

Til slutt skal vi se i hvilken grad bedriftene i Øst-Telemark, Grenland og Drammensregionen anser kommunen som støttende faktor for utviklingen av sin bedrift.

Figur 28: I hvilken grad bedrifter i Øst-Telemark, Grenland og Drammensregionen anser kommunen som støttende faktor for utviklingen av sin bedrift.

En større andel av bedriftene i Øst-Telemark anser kommunen «til en viss grad» som en støttende faktor. Det er samtidig en mindre andel som har svart «i stor grad», her er det bedriftene i Drammensregionen som var mest positive. Når vi slår sammen de to kategoriene, mer det likevel Øst-Telemark som har en høyest andel positive foretak. Bedriftene i Øst-Telemark virker altså generelt mer tilfredse med sin lokalisering på de fleste spørsmål. Når det gjelder andel som har svart negativt på dette spørsmålet, var det imidlertid bedriftene i Grenland som var minst negative.

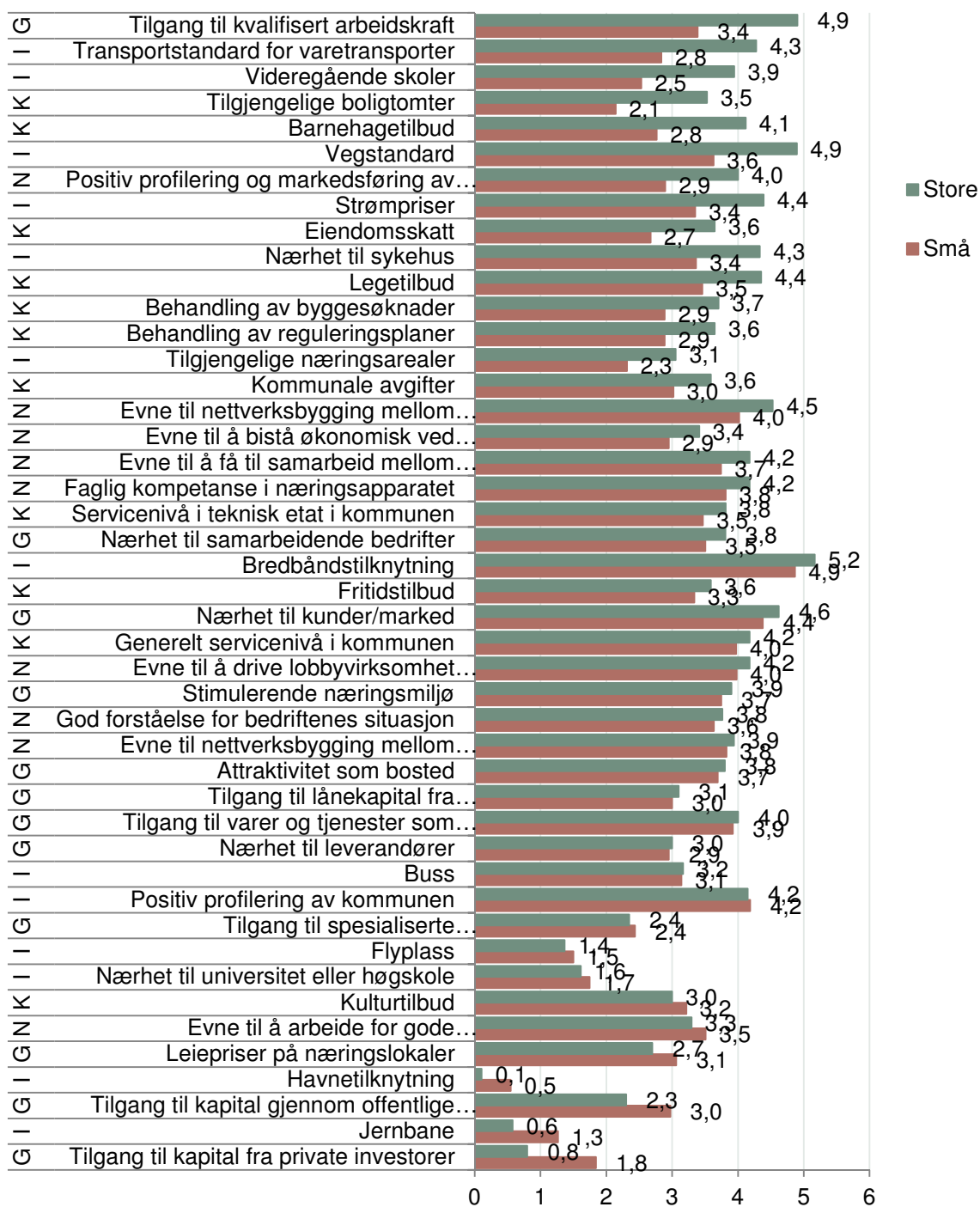
6. Bedriftenes størrelse

Utvalget inneholder en stor andel mindre bedrifter og enkeltmannsforetak. Ofte har disse andre prioriteringer enn store bedrifter med mange ansatte. Vi ønsket å se nærmere på hvordan svarene fra store og små bedrifter skilte seg fra hverandre.

Vi delte derfor bedriftene inn i to grupper; én gruppe med under ti ansatte og én gruppe med ti ansatte eller flere. Det var til sammen 21 respondenter som hadde minst ti ansatte, og utgjorde dermed 15 prosent av antall bedrifter som hadde svart og som vi hadde bedriftsinformasjon om. Som nevnt innledningsvis, var det ikke alle svarene som vi klarte å koble til bedriftsdatabasen. Etter at vi hadde delt bedriftene inn i to grupper, kunne vi sammenligne svarene til de to gruppene.

6.1 Betydning

Først så vi på hvordan store og små bedrifter rangerte betydningen av de ulike spørsmålene. Vi har rangert svarene etter hvor stor forskjell det er mellom hvordan store og små bedrifter har vektlagt svarene, der de spørsmålene de store bedriftene er relativt sett mer opptatt av, blir vist øverst:

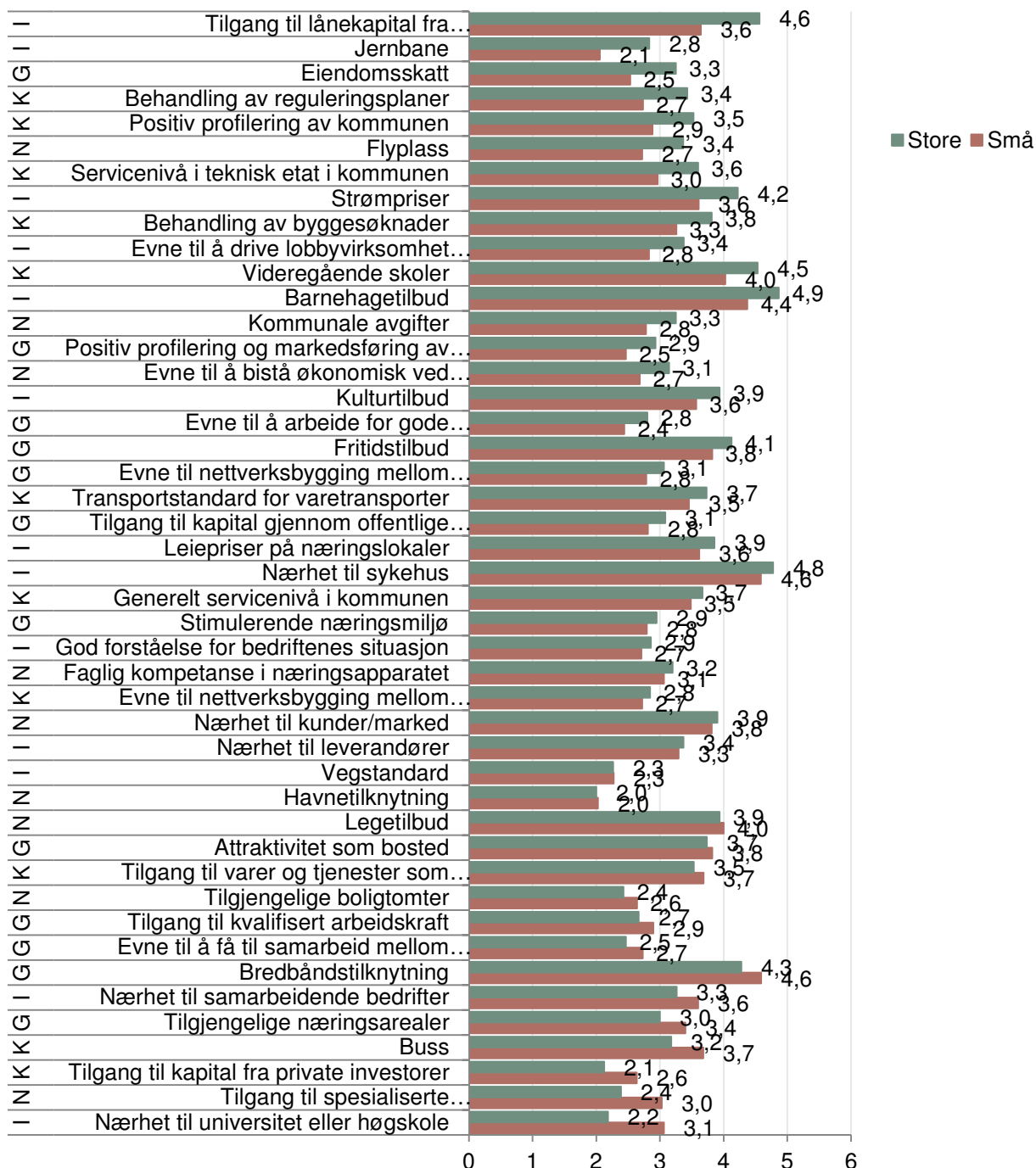

Figur 29: Betydning av ulike lokaliseringsbetingelser for store og små bedrifter. Bokstavene til venstre viser til hvilken av de fire kategoriene generelle lokaliseringsbetingelser, infrastruktur, kommunale tjenester og lokalt næringsarbeid faktorene tilhører.

De større bedriftene var mer opptatt av tilgang på kvalifisert arbeidskraft, transportstandard for varetransporter og videregående skoler. De mindre bedriftene var på sin side mer opptatt av tilgang til kapital fra private investorer og gjennom offentlige tilskudd og lån, samt jernbane og havnetilknytning. Det kan virke som at de større bedriftene er generelt noe mer opptatt av næringsarbeid, mens de mindre bedriftene er mer opptatt av generelle lokaliseringsfaktorer.

6.2 Tilfredshet

Deretter så vi på hvordan store og små bedrifter rangerte tilfredsheten med de ulike forholdene. Også her er svarene rangert etter hvor stor forskjell det er mellom hvordan store og små bedrifter har vektlagt svarene:

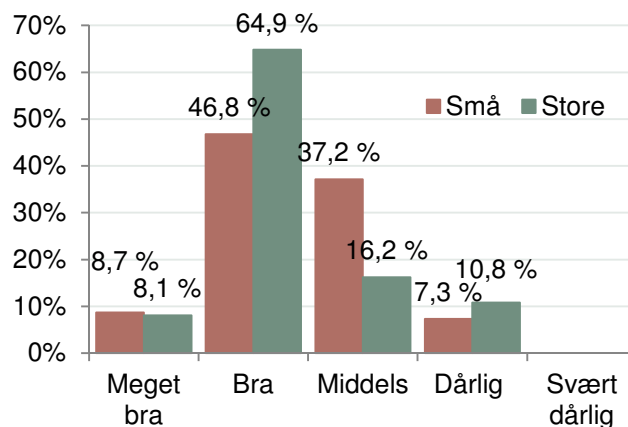
Figur 30: Tilfredshet med ulike lokaliseringsbetingelser for store og små bedrifter. Bokstavene til venstre viser til hvilken av de fire kategoriene generelle lokaliseringsbetingelser, infrastruktur, kommunale tjenester og lokalt næringsarbeid faktorene tilhører.

De store bedriftene var relativt sett mer tilfreds med, var tilgang til lånekapital fra finansinstitusjoner, jernbane og eiendomsskatt. De mindre bedriftene var mer tilfreds med nærhet til universitet eller høyskole, tilgang til spesialiserte rådgivningstjenester/FoU-miljø og kapital fra private investorer.

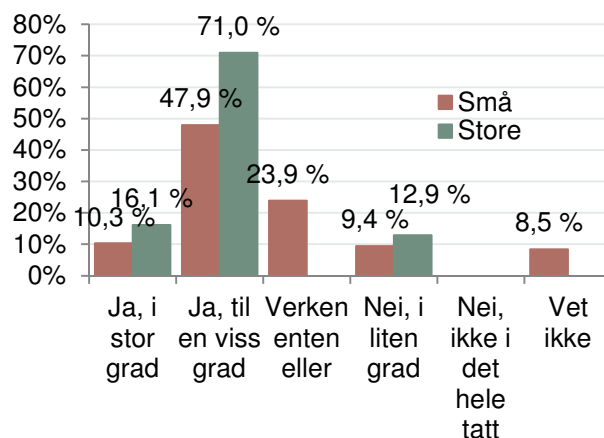
Figur 31, 32 og 33 viser hvordan de små store bedriftene har svart på de generelle spørsmålene om kommunen som lokalisingssted. Figur 31 viser at de store bedriftene er jevnt over mer tilfreds med kommunen hvor bedriften er lokalisert. Det er tilnærmet like stor del av de større og de mindre bedriftene som mener kommunen tilfredsstillende de lokaliseringskrav virksomheten har meget bra, men lagt flere av de større bedriftene har svart «bra». Samtidig er færre av de større bedriftene middels tilfreds, men noen flere svarer at stedet «dårlig» tilfredsstillende de lokaliseringskrav virksomheten har.

Figur 32 viser at en større andel av de store bedriftene også vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen. 16 prosent vil i «stor grad» anbefale det, og 71 prosent vil «til en viss grad» anbefale det. 10,3 og 47,9 prosent av de mindre bedriftene har svart det samme.

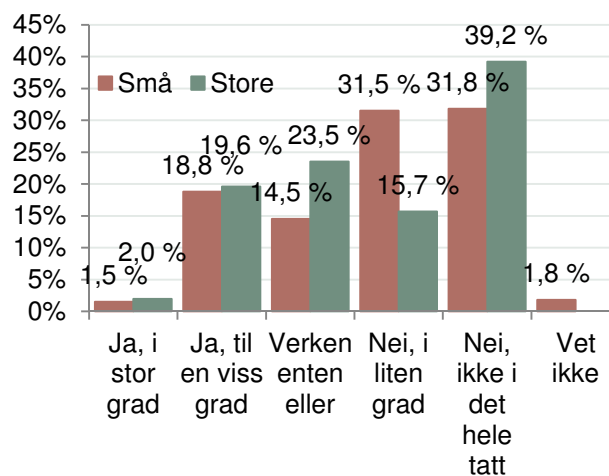
Når det gjelder å anse kommunen som en støttende faktor, spriker resultatene noe, som vi ser i figur 33. Omtrent like store andeler av de store og små bedriftene anser kommunen som en støttende faktor for utviklingen av sin bedrift. En langt større andel av de mindre bedriftene anser kommunen i liten grad som en støttende faktor for utviklingen av sin bedrift, mens en større andel av de store bedriftene anser ikke kommunen som en støttende faktor i det hele tatt.

Figur 31: Hvordan små og store bedrifter vurderer hvor godt stedet bedriften er lokalisert tilfredsstillende de lokaliseringskrav virksomheten har.

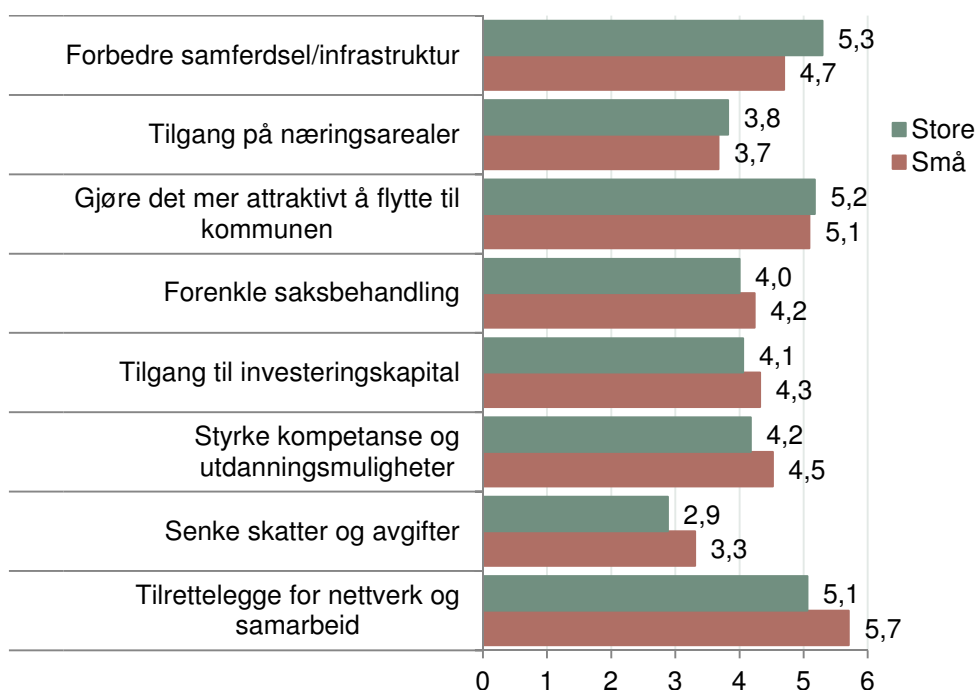
Figur 32: I hvilken grad små og store bedrifter vil anbefale andre bedrifter å lokalisere seg i kommunen.

Figur 33: Om de små og store bedriftene vurderer kommunen som en støttende faktor.

6.3 Interesse for etablering av Øst-Telemark næringsforum

Vi har også sett på hvordan de små og store bedriftene har svart på spørsmålene som omhandlet forslaget om etableringen av Øst-Telemark næringsforum. Figur 34 viser hvordan de to gruppene har svart på hva som er viktigst for å fremme næringslivet i sin kommune.

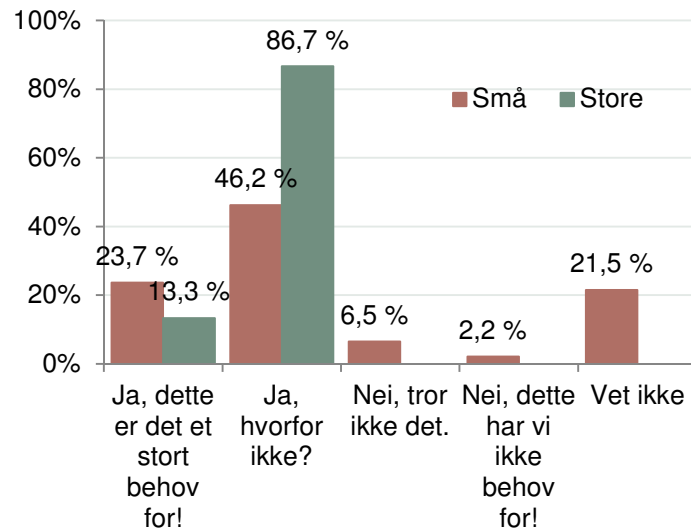
Figur 34: Hva som små og store bedrifter anser er viktigst å jobbe med for å fremme næringslivet i kommunen.

De store bedriftene var mer opptatt av å forbedre samferdsel/infrastruktur og tilgang på næringsarealer. Vi så også i figur 29 at de store bedriftene var mer opptatt av infrastruktur. Det kan tenkes at de store bedriftene i større grad er vareproduserende bedrifter som er mer avhengig av transport og arealer.

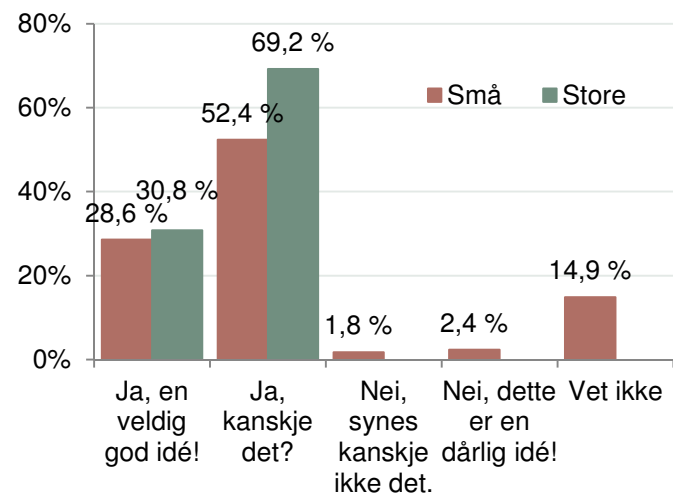
De mindre bedriftene var mer opptatt av tilrettelegging for nettverk og samarbeid, å senke skatter og avgifter samt å styrke kompetanse og utdanningsmuligheter. Det er ikke unaturlig å tenke seg at de mindre bedriftene har større interesse av nettverk og samarbeid. Mange av disse bedriftene er enkeltmannsforetak som kanskje har større behov for et fellesskap med andre bedrifter og aktører. De mindre bedriftene var også mer opptatt av spørsmålene om kapital; skatter og avgifter og investeringskapital. Det kan tenkes at de mindre bedriftene har større utfordringer med dette, spesielt om de er i en oppstartsfase. De større bedriftene er antagelig mer etablerte.

Figur 35 viser at en større andel av de mindre bedriftene mener at det er et stort behov for et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark, men det er samlet sett flere av de større bedriftene som er positive til forslaget. Faktisk er det ingen av de større bedriftene som var negativ til forslaget.

I figur 36 ser vi også at samtlige av de større bedriftene mener at et næringsforum fremstår som en god idé.

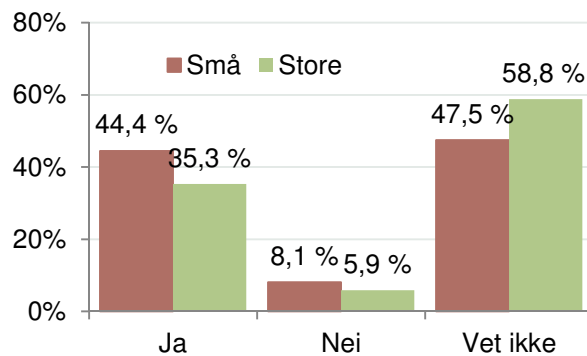
Figur 35: Små og store bedrifters mening om behov for et profesjonelt organ som jobber for å fremme næringslivets interesser i Øst-Telemark

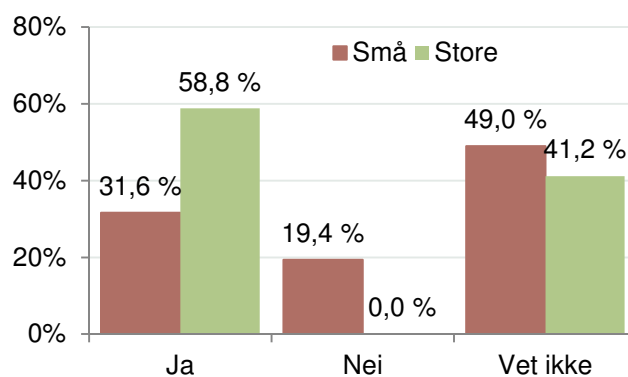
Figur 36: Om ideen om et næringsforum for små og store bedrifter fremstår som god.

Til tross for at en større andel av de store bedriftene var positive til ideen om et næringsforum, svarte en større andel av de mindre bedriftene positivt på spørsmålet om de vil være interessert i å bli medlem i Øst-Telemark Næringsforum hvis dette blir opprettet. Figur 37 viser at 44 prosent av de små bedriftene svarte at de var interessert i å bli medlem, mot 35 prosent av de større bedriftene. En større andel av de store bedriftene svarte «vet ikke» på dette spørsmålet.

Figur 38 viser at 32 prosent av de større bedriftene svarte at de var villige til å betale kontingent for å være medlem i Øst-Telemark Næringsforum, mot 59 prosent av de mindre bedriftene. 19 prosent av de mindre bedriftene svarte at de ikke var villige til å betale kontingent, men ingen av de større bedriftene svarte dette.

Figur 37: Små og store bedrifters interesse for å bli medlem i Øst-Telemark Næringsforum hvis dette ble opprettet.

Figur 38: Små og store bedrifters villighet til å betale en kontingent for å være medlem i Øst-Telemark Næringsforum.